

**ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ
2010-2013 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ
ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. **ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ**
2. **ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ**
3. **ՓՄՁ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ**
4. **ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐ**
 - 4.1. Կրթություն
 - 4.2. Մշակույթ, սպորտ և երիտասարդություն
 - 4.3. Առողջապահություն
 - 4.4. Սոցիալական պաշտպանություն, երեխաների իրավունքների պաշտպանություն
5. **ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ**
6. **ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**
7. **ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ**
8. **ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ, ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ**
 - 8.1. Տարածքային կառավարում
 - 8.2. Տեղական ինքնակառավարում
 - 8.3. Քաղաքացիական հասարակություն

1. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ԱԱՌ	Ազգային անվտանգության ռազմավարություն
ԱԱՀՀՀ	Առավել աղքատ համայնքների համալիր հետազոտություն
ԱԽ	Աշխատանքային խումբ
ԱՄԳ	Աղքատության մասնակցային գնահատում
ԱՎԾ	Ազգային վիճակագրական ծառայություն
ԳԷՖ	Գլոբալ էկոլոգիական ֆոնդ
ԵՄ	Եվրամիություն
ԿՁԾ	Կայուն զարգացման ծրագիր
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՀԿ	Հասարակական կազմակերպություն
ՄԱԿ ԶԾ	ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիր
ՄԺԾԾ	Միջին ժամկետ ծախսային ծրագիր
ՄԱՄՀ	Մարդկային աղքատության մոդիֆիկացված համաթիվ
ՄԱԿ ՀՊԾ	ՄԱԿ-ի համաշխարհային պարենի ծրագիր
ՄՁԱՀ	Մարդկային զարգացման ազգային հետազոտություն
ՄՁԳ	Միջազգային զարգացման գործակալություն
ՄՁՄԿ	Մարդկային զարգացման միջազգային կենտրոն
ՄՄՈՒՀ	Միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություն ՀՀ Սյունիքի մարզի 2010-2013 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիր
ՄՁԾ	զարգացման ծրագիր
ՄՎ	Մոնիտորինգ և վերլուծություն
ՆԴՀ	Նախադպրոցական հաստատություն
ՍԾՏԳ	Սոցիալական ծառայության տեղական գրասենյակ
ՏԱՊ	2012 թվականի տարեկան աշխատանքային պլան
ՏԻՄ	Տեղական ինքնակառավարման մարմին
ՓՄՁ	Փոքր և միջին ձեռնարկություններ
ՓՄՁ ԶԱԿ	Փոքր և միջին ձեռնարկությունների զարգացման ազգային կենտրոն

2.ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության Սյունիքի մարզի 2010-2013 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի (այսուհետ Ծրագիր) 2012 թվականի աշխատանքային պլանի 1-ին կիսամյակի հաշվետվությունը կազմվել է Հայաստանի Հանրապետության Սյունիքի մարզպետի 11.02.2009թ. թիվ 25-Ա որոշմամբ հաստատված Սյունիքի մարզային զարգացման ծրագրի մոնիտորինգի և գնահատման աշխատանքային խմբի կողմից:

Ծրագրի ընդհանուր բնութագիրը

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հունիսի 26-ի N782-Ն որոշմամբ հաստատվեց Հայաստանի Հանրապետության Սյունիքի մարզի 2010-2013 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիրը:

ՏԱՊ-ի նպատակներն են.

- 1) Հնարավոր բոլոր ռեսուրսների համախմբումը ՄԶԾ-ով նախատեսվող 2012 թվականին իրականացվելիք միջոցառումների իրականացման համար
- 2) Նախատեսվող միջոցառումների շաղկապումը ՄԶԾ-ի արդյունքների հետ՝ «տրամաբանական հենքի» համակարգի օգնությամբ
- 3) Միջոցառումների իրականացման ցուցանիշների և արդյունքների ներառումը տրամաբանական հենքում
- 4) Հնարավորության դեպքում միջոցառումների իրականացման ժամկետների՝ ըստ եռամսյակների և դրանց իրականացման համար պատասխանատու կազմակերպությունների սահմանումը
- 5) Դեռևս ֆինանսական միջոցներով չապահովված միջոցառումների համար ֆինանսավորման ռազմավարությունների սահմանումը:

ՏԱՊ-ի իրագործման ընթացքում ակնկալվում է 2012 թվականի կտրվածքով ստանալ հետևյալ հիմնական արդյունքները.

- 1) Մարզի տնտեսության աճի տեմպերի արագացում և դրա հիման վրա շոշափելի արդյունքների արձանագրում
- 2) Բնակչության եկամուտների աճ և մարդկային աղքատության կրճատում
- 3) Բնակչության զբաղվածության աճ և գործազրկության մակարդակի նվազում
- 4) Արդյունաբերության զարգացում
- 5) Գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացման ծավալների և ապրանքայնության մակարդակի բարձրացում
- 6) Մարզի բնապահպանական իրավիճակի բարելավում
- 7) Բնակչությանը տրամադրվող սոցիալական ծառայությունների որակի և մատչելիության աստիճանի էական բարձրացում
- 8) Մարզային և համայնքային ենթակառուցվածքների զարգացում
- 9) Տարածքային կառավարման արդյունավետության բարձրացում
- 10) Մարզպետարանի կարողությունների ուժեղացում
- 11) Կառավարման արդյունավետության բարձրացում՝ օպտիմալ ապակենտրոնացում

- 12) Տեղական ինքնակառավարման մարմինների հնարավորությունների և լիազորությունների հիմնավորված ընդարձակում
- 13) Հանրային կառավարման համակարգում հրապարակայնության, թափանցիկության և հաշվետվողականության սկզբունքների արմատավորում
- 14) Քաղաքացիական հասարակության մասնակցային գործընթացի ակտիվացում, մարզային և համայնքային գործընթացներին բնակչության իրազեկվածության աստիճանի բարձրացում
- 15) Տեղեկատվության ազատության աստիճանի բարձրացում:

Ծրագրի ֆինանսավորումը

ՄՁԾ իրագործման համար պահանջվող ֆինանսական միջոցները և նրանց ծախսման ուղղությունները գնահատված են՝ պահանջվող ընդհանուր գումարը կազմում է ավելի քան 71.9 մլրդ դրամ, արտարժույթով նախատեսվող ՄՁԾ ֆինանսավորման ծավալները՝ 437.9 մլն ԱՄՆ դոլար և 208.9 մլն եվրո:

2012 թվականի ՏԱՊ-ով նախատեսվել է իրականացնել 23.091 մլրդ դրամի ծրագրեր: Նշված միջոցառումներից 01.07.2012 թվականի դրությամբ իրականացվել են 10.541 մլրդ դրամի ծրագրեր:

2012 թվականի ՏԱՊ իրագործման համար նախատեսված միջոցառումների կատարումն ներկայացված է աղյուսակ 8-ում:

ՀՀ Սյունիքի մարզի 2010-2013 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի 2012թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի կատարման համեմատականը ներկայացված է աղյուսակ 9-ում:

Ծրագրի մոնիտորինգի և գնահատման հայեցակարգը

ՄՁԾ-ն ունի մոնիտորինգի և գնահատման համապարփակ հայեցակարգ, որը բաղկացած է 4 հիմնական բաղադրիչներից.

- 1) Քաղաքականության ուսումնասիրում
- 2) ՄՁԾ ցուցաբիշների և թիրախների վերանայում
- 3) Մասնակցային մոնիտորինգ և գնահատում
- 4) Ազդեցության գնահատում:

Ծրագրի հաշվետվության կառուցվածքը

ՄՁԾ միջանկյալ հաշվետվության ոլորտային բաժինների կառուցվածքը բաղկացած է 4 հիմնական բաժիններից.

- 1) Քաղաքականության վերլուծություն
- 2) Իրականացման առաջընթացը
- 3) Խնդիրները
- 4) Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը:

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄՁԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Քաղաքականության վերլուծություն: Այստեղ ամփոփվել են ոլորտի համար տարվա կտրվածքով առաջարկված ցուցանիշները և միջոցառումները:

Իրականացման առաջընթացը: Այս բաժնում նշվել են 2012 թվականի 1-ին կիսամյակի ձեռքբերումները և դրանք կապվել ՏԱՊ-ի արդյունքային ցուցանիշների հետ:

Խնդիրները: Այստեղ նկարագրվել է տարվա ընթացքում ծագած յուրահատուկ խնդիրները և խոչընդոտները:

Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը: Այս բաժինը բացահայտում է հետագա այն խնդիրները, որոնք բյուջեի և պլանավորման գործընթացի հիմքը կհանդիսանան:

3. ՓՄՁ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

3.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության, ինչպես նաև մասնավոր հատվածի զարգացումը մարզում աղքատության կրճատման և տնտեսական զարգացման ամենակարևոր ուղղություններից մեկն է: Այս կապակցությամբ ՏԱՊ-ով նախատեսվում է.

- 1) Աջակցություն մարզի ՓՄՁ պետական աջակցության տարեկան ծրագրերի իրականացմանը
- 2) Ձեռնարկատիրական գործունեությանն առնչվող իրավաօրենսդրական ակտերի և դրանցում տեղի ունեցող փոփոխությունների վերաբերյալ մարզի գործարարների շրջանակներում տեղեկատվության տարածման միջոցառումների իրականացում:

Այս նպատակներին հասնելու համար կարևորվում է ՓՄՁ ՋԱԿ-ի Սյունիքի մարզի ներկայացուցչությունների, մարզպետարանի, մարզի խորհրդի, մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմինների անմիջական աջակցությունն ու մասնակցությունը գործընթացին:

Կարևոր է շեշտը դնել հատկապես ՓՄՁ աջակցության տարեկան պլանում գյուղական համայնքների շահառուների տեսակարար կշռի մեծացման վրա:

Առաջարկվում է բարձրացնել գործարար ակտիվությունը մարզում բիզնես պլանավորման և կառավարման տարածաշրջանային հատուկ մոտեցումների կիրառման միջոցով՝ ներգրավելով այդ գործընթացներում ՏԻՄ-երին և համայնքների գործարար ներկայացուցիչներին:

3.2 Իրականացման ձեռքբերումները

Մարզում ՓՄՁ ոլորտում իրականացված աշխատանքներն ըստ աջակցման գործիքների և ՓՄՁ սուբյեկտների կարելի է խմբավորել՝

- 1) ՓՄՁ սուբյեկտներին վարկային երաշխավորության տրամադրման ծրագիր
- 2) ՓՄՁ սուբյեկտների թողարկվող արտադրանքի, մատուցվող ծառայությունների շուկաներ առաջ մղման աջակցության ծրագիր
- 3) ՓՄՁ սուբյեկտներին գործարար տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցություն
- 4) Ուսուցողական աջակցություն

Նշված ուղղություններով 2012թ. 1-ին կիսամյակի ընթացքում իրականացվել են՝

- 1) ՓՄՁ սուբյեկտներին վարկային երաշխավորության տրամադրման 1 ծրագիր
- 2) ՓՄՁ սուբյեկտների թողարկվող արտադրանքի, մատուցվող ծառայությունների շուկաներ առաջ մղման աջակցության 4 ծրագիր

- 3) ՓՄՁ սուբյեկտներին 219 գործարար տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցություն
- 4) Ուսուցողական աջակցություն 20 ՓՄՁ սուբյեկտների:

ՓՄՁ սուբյեկտներին տրամադրվել է 5.0 մլն դրամի վարկ, ինչպես նաև 1.55 մլն դրամ վարկային երաշխավորություն:

Վարկային ծրագրեր

2012թ. 1-ին կիսամյակի ընթացքում մարզում բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից՝ փոքր ու միջին բիզնեսի և գյուղատնտեսության զարգացմանը խթանելու նպատակով, տրամադրվել են 1361.0 մլն դրամի վարկեր:

2012թ. 1-ին կիսամյակի ընթացքում մարզում ՓՀԷԿ-երի կառուցման և շահագործման նպատակով մասնավոր ներդրողների կողմից իրականացվել են շուրջ 620.0 մլն դրամի ներդրումներ:

3.3 Խնդիրները

Մարզում դեռևս ցածր է ՓՄՁ սուբյեկտների տարածաշրջանային ընդգրկվածությունը /ծրագրերում ընդգրկվել են առավելապես Սիսիանի և Կապանի տարածաշրջանի ՓՄՁ սուբյեկտները/:

3.4 Քաղաձ դասերը և հետագա քայլերը

Գոյություն ունեցող խնդիրների առկայության պարագայում ՄՁԾ ՓՄՁ աջակցման ծրագիրը շարունակում է իրագործվել և այս ուղղությամբ զգալի առաջընթաց է արձանագրվել:

ՓՄՁ աջակցման ծրագրի արդյունավետ շարունակությունը կարևոր նախադրյալ կհանդիսանա մարզում մասնավոր հատվածի զարգացման ռազմավարության մշակման համար:

4. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐ

4.1. ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

4.1.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Ելնելով մարզում կրթության ոլորտի ներկա իրավիճակից՝ կրթության որակի և մատչելիության բարձրացումը շարունակվում է դիտվել որպես այս ոլորտի զարգացման գերակա նպատակ: 2012 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում հատկապես ուշադրություն է դարձվել հանրակրթության համակարգում տեղի ունեցող ինտենսիվ բարեփոխումներին, մարզում ավագ դպրոցների համակարգի ընդլայնմանը, նախադպրոցական կրթության համակարգի ընդլայնմանն ու զարգացմանը, նախնական մասնագիտական կրթության արմատավորմանն ուղղված աշխատանքներին:

Նկատի ունենալով Սյունիքի մարզի տնտեսական ներուժն ու զարգացման միտումները առաջնային է դառնում որակյալ մասնագիտական կրթության հնարավորությունների՝ հատկապես նախնական (արհեստագործական) մասնագիտական կրթության հնարավորությունների ընդլայնումը:

Լուրջ աշխատանքներ են իրականացվել հատուկ կրթական և կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաներին հանրակրթական համակարգում ինտեգրելու աշխատանքները շարունակելու ուղղությամբ. մարզի ևս 2 հանրակրթական դպրոցներ ընդգրկվել են ներառական կրթություն իրականացնող դպրոցների ցանկի մեջ: 20 աշակերտների համար կապահովվի օրենսդրությամբ իրենց համար երաշխավորված իրավունքները.

- հանրակրթական հաստատության ընտրության և պարտադիր պետական կրթական ծրագրերի յուրացումը;
- հատուկ մանկավարժական, առողջապահական, հոգեբանական, սոցիալական և այլ ծառայություններից՝ անկախ նրանց ընտրած ուսումնական հաստատության տիպից, օգտվելը;
- առանց ընտանիքից և հասարակությունից նրանց առանձնացումը:

Հատուկ ընդհանուր կրթության բնագավառում պետական ռազմավարությունն ուղղվել է մի կողմից հատուկ կրթական հաստատություններում երեխաների կրթության և խնամքի որակի բարելավմանը, մյուս կողմից այլընտրանքային ծառայությունների ձևավորմանը, ինչը հնարավորություն է տալիս աստիճանաբար բեռնաթափել հատուկ դպրոցները: Այս ուղղությամբ լուրջ քննարկումներ են ընթանում մարզային ենթակայության 2 հատուկ դպրոցների հետագա կարգավիճակի, համակարգում ընդգրկված սովորողների կրթական և սոցիալական կարիքի գնահատմանը համաձայն՝ նրանց ուսուցումը համապատասխան ուսումնական հաստատություններում կազմակերպելու համար:

2012 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում շարունակվել է դպրոցների և նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վերանորոգման, տեխնիկական

վերազինման և գույքի թարմացման միջոցառումները, ուսումնական զենքի զետեղարանների կահավորմանն ուղղված աշխատանքները, ուսուցիչների և դաստիարակների մասնագիտական կարողությունների բարձրացման, նախադպրոցական և մասնագիտական կրթության զարգացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը: Հատուկ ուշադրության կենտրոնում է նախադպրոցական կրթություն ստանալու՝ երեխայի իրավունքների ապահովումը: <<Կրթության մատչելիության ապահովում>> ծրագրի շրջանակներում ՀՀ Սյունիքի մարզի 7 հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում (դպրոցներում) դրամաշնորհային ծրագրով գործարկվել են նախադպրոցական խմբեր:

4.1.2 Իրականացման առաջընթացը

Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագրի շրջանակներում շարունակվում են ուսուցիչների վերապատրաստման աշխատանքները, մեկ կամ մեկից ավելի թեմատիկ ուղղվածությամբ: «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան փետրվար-մարտ ամիսներին իրականացվել են 430 ուսուցիչների առաջին ատեստավորման աշխատանքները, առաջնահերթ խնդիրներ ներկայացնող փաստաթղթերի ձևակերպումներն ամբողջականացվել են, ձևավորել տեղեկատվական բազա: Ատեստավորման աշխատանքները պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու և անցկացնելու նպատակով կազմվել և ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն է ներկայացվել ՀՀ Սյունիքի մարզային ենթակայության հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների 2013 թվականին ատեստավորվող ուսուցիչների հայտը: Վերապատրաստման դասընթացները նախատեսվել են անցկացնել հուլիս- օգոստոս ամիսների ընթացքում, որին կմասնակցեն մարզի 439 ուսուցիչներ: Հիմք ընդունելով «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներն ու ժամանակացույցը 2012 թվականի 1-ին կիսամյակի ընթացքում կրթության ազգային ինստիտուտի միջոցով ԿԱԻ Կապանի և Գորիսի մասնաճյուղերում իրականացվել են մարզի հանրակրթական հաստատությունների 919 ուսուցիչների, դասղեկների, ՆՈւՀ-երի տնօրենների և դաստիարակների վերապատրաստման դասընթացներ:

«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ-ի միջոցների հաշվին կազմակերպվել են դասընթացներ, հանդիպումներ, սեմինարներ հետևյալ թեմաներով.

- <<Հանրակրթական ոլորտի մարտահրավերները ՀՀ Սյունիքի մարզի համայնքներում>> թեմայով մարզային ֆորումը (533.0 հազ դրամ)
- Տարածքային Զարգացման Ծրագրի վերանախագծման փուլի վերաբերյալ հանդիպում կրթության ոլորտի ներկայացուցիչների, համայնքային աշխատողների, համայնքի ծնողների, բուժքույրերի հետ (198,4 հազ դրամ)
- <<Շահագրգիռ կողմերը միասին հանուն երեխաների պաշտպանության համակարգի հզորացման>> ծրագրի շրջանակում աշխատաժողովի և դեպքի կառավարման դասընթաց (150,5 հազ դրամ)

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

- <<Դպրոցի խորհուրդ, առկա իրավիճակ և գործունեության հեռանկարներ>> թեմայով աշխատանքային հանդիպում մասնակցությամբ ԴԻՍ նախագահների և ներկայացուցիչների (36,0 հազ դրամ)
- <<Դպրոցի կառավարման մարմինների գործունեության բարելավման ուղիները>> թեմայով աշխատանքային հանդիպում (224,375 հազ դրամ)
- <<Աշակերտական խորհուրդների գործունեության բարելավման գործիքներ>> թեմայով աշխատանքային հանդիպում Սիսիանի տարածաշրջանի 18 դպրոցների տնօրենների, ՄԿԱ գծով տեղակալների և ԱԻՆ նախագահների մասնակցությամբ (80,5 հազ դրամ)
- Մասնագիտական վերապատրաստումներ վարսահարդարության, խոհարարության, սննդի դիզայնի մասնագիտություններով ներառական և հատուկ դպրոցների 36 ավագ դասարանցիների համար (480,0 հազ դրամ)
- Կրթության ստանդարտների վերաբերյալ իրազեկման հանդիպում (342, 8 հազ դրամ)
- <<Երեխաների առցանց անվտանգություն>> ծրագրի շրջանակում հանդիպում-դասընթաց (40,0 հազ դրամ)
- Գյուղատնտեսական ծրագրերի փորձի փոխանակման նպատակով այցի կազմակերպում Շաքիի դպրոցի օժանդակ տնտեսություն (39,72 հազ դրամ):
Իրականացված դասընթացների, հանդիպումների, միջոցառումների, քննարկումների համար հատկացված գումարի արժեքն է 2125.3 հազ դրամ:
<<Վորլդ Վիժըն Ինտերնեյշնլ>> միջազգային բարեգործական կազմակերպությունը շարունակում է աջակցել հանրակրթական, ինչպես նաև նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններին նրանց ուսումնանյութական բազայի հարստացման ուղղությամբ, մասնավորապես.
 - Հանրակրթական ուսումնական հաստատություններին հատկացվել են միջոցներ (889.9 հազ դրամ) Սիսիանի տարածաշրջանի 5 դպրոցներում հավաքուծության, Շաքի համայնքի դպրոցում ջերմոցային տնտեսության ստեղծման համար, Սիսիանի Տարածքային Զարգացման Ծրագրում ընդգրկված 3 դպրոցների համար երեխաների առցանց անվտանգության ծրագրի շրջանակում տրամադրվել են ապրանքներ
 - Կատարվել են վերանորոգման ախտատանքներ Կապանի թ. 6 հիմնական դպրոցի մարզադահլիճի, Ծավի և Դավիթբեկի միջնակարգ դպրոցների սանհանգույցների, ինչպես նաև Եղվարդի միջնակարգ դպրոցի ջրագծի (11972,0 հազ դրամ)
 - Վերանորոգվել են Կապանի թիվ 2 և 13 ՆՈՒՀ-երի դահլիճները (6325.0 հազ դրամ)
 - Կահույք է տրամադրվել Կապանի թ. 4, 5, 10, 11, 12 ՆՈՒՀ-երին, Կապանի թ.8 և 10, Շիկահողի և Եղեգի դպրոցներին (4500.0 հազ դրամ)
 - Քարահունջ, Խոտ, Անգեղակոթ և Սառնակունք համայնքների դպրոցներին և ՆՈՒՀ-ին տրամադրվել են ֆոտոխցիկներ և պրոյեկտորներ (598.0 հազ դրամ)
 - Շաքե և Քարահունջ համայնքներում նախակրթարանների տարածքում տեղադրվել են խաղահրապարակներ /կառուելներ/ (3400.0 հազ դրամ):

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Աղյուսակ 1 Կրթության ոլորտի 2012թ. 1-ին կիսամյակի արդյունքային ցուցանիշները

Միջոցառման անվանումը	Արդյունքային ցուցանիշը	Թիրախ	Փաստացի
Բարձրացնել կրթական ծառայությունների մատչելիությունը և որակը Սյունիքի մարզում	1. Համախառն ընդգրկվածությունը հիմնական դպրոցում	99.5%	99.5%
	2. Աշակերտ - ուսուցիչ հարաբերակցությունը՝ հանրակրթության բնագավառում	7:1	7:1
	3. Ջեռուցման լոկալ համակարգ ունեցող դպրոցների թիվը	34	34
	4. 3-6 տարեկան երեխաների նախադպրոցական հաստատություններում ընդգրկվածության տեսակարար կշիռը այդ տարիքի երեխաների ընդհանուր թվում	46%	51.35%
	5. Հանրակրթական ծառայությունների որակից աշակերտների և ծնողների բավարարվածության աստիճան	85%	93%
	6. ԲՈՒՀ ընդունված դպրոցի շրջանավարտների տեսակարար կշիռը տվյալ տարվա շրջանավարտների ընդհանուր թվաքանակի մեջ	39%	62.7%
Դպրոցների մարզադահլիճների և խաղահրապարակների վերանորոգում, մարզագույքով և տեխնիկական պարագաներով հագեցում	Բարեկարգված մարզադահլիճներ և խաղահրապարակներ ունեցող դպրոցների տեսակարար կշիռը	9.2 %	9.2 %

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ջեռուցման լոկալ համակարգի ներդրում	Ջեռուցման լոկալ համակարգ ունեցող դպրոցների տեսակարար կշիռը Ջեռուցման լոկալ համակարգ ունեցող դպրոցներում սովորող աշակերտների թիվը	30.8% 10681 աշակերտ	30.8% 10681 աշակերտ
Համակարգչային դասասենյակների ստեղծում, համալրում և ինտերնետ կապով ապահովում)	Համակարգչային դասասենյակներ ունեցող դպրոցների թիվը Ինտերնետ կապով ապահովված դպրոցների թիվը	102 60	102 75
Ուսուցիչների մասնագիտական վերապատրաստման դասընթացների պարբերաբար կազմակերպում, կրթության օրենսդրության մասին իրազեկում	Որակավորման բարձրացման, մեկ կամ մեկից ավելի թեմատիկ ուղղվածությամբ վերապատրաստման դասընթացների մասնակցած ուսուցիչների թիվ Համակարգչին տիրապետող ուսուցիչների թիվ	1800 1120	1524 1170
Ուսուցիչների, երեխաների և ծնողների համար դասընթացների կազմակերպում ուսուցիչ-աշակերտ-ծնող կապը ամրապնդելու նպատակով	Ուսուցիչների, երեխաների և ծնողների համար դասընթացների կազմակերպում /հազ դրամ/	90.99	90.99
Դասավանդման համագործակցային և մանկավարժական նոր մեթոդների ուսուցում	Մարզի 24 համայնքի նախադպրոցական և հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների դաստիարակների և ուսուցիչների համար ուսուցման նոր մեթոդների վերաբերյալ դասընթացների կազմակերպում և անցկացում /հազ դրամ/	785.6	2044.8
Ուսուցիչների պարտադիր ատեստավորման կազմակերպում «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան	Նախապատրաստական աշխատանքների իրականացում ատեստավորման 1-ին փուլի մասնակից ուսուցիչների համար	20%	20%
Աշակերտական խորհուրդների անդամների համար դասընթացների կազմակերպում	Մարզի 18 համայնքների դպրոցների աշակերտական խորհուրդի անդամների հետ դասընթացների կազմակերպում /հազ դրամ/		

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

		4350.0	80.5
Սոցիալապես անապահով, ծնողազուրկ, բազմազավակ ընտանիքների երեխաների ամառային հանգստի կազմակերպում	Մանկական առողջարարական ճամբարներում ամառային հանգստի կազմակերպում /հազ դրամ/	11920.0	11920.0
Նախադպրոցական հաստատությունների ուսումնանյութական բազայի թարմացում	Կապանի թ. 2 և 13 ՆՈՒՀ-ի դահլիճների վերանորոգվում (հազ դրամ) Կապանի թ. 4, 5, 10, 11, 12 ՆՈՒՀ-ին կահույքի տրամադրում Քարահունջ, Խոտ, Անգեղակոթ և Սառնակունք համայնքների ՆՈՒՀ-ին ֆոտոխցիկների և պրոյեկտորների տրամադրում Շաքե և Քարահունջ համայնքներում նախակրթարանների տարածքում խազահրապարակների տեղադրում	3890.5	10825.0
Կիրակնօրյա դպրոցի հիմնադրում և աջակցություն	Կապանի, Մեղրիի և Ագարակի կիրակնօրյա դպրոցներին աջակցություն /հազ դրամ/	3918.0	500.0
Հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում բարեկարգման ծրագրերի, շինարարական վերանորոգման աշխատանքների իրականացում, աշակերտների նախաձեռնությամբ իրականացված ծրագրեր, դիտողական պարագաների տրամադրում, համակարգիչների նվիրաբերում, դպրոցների	1. Աճանանի միջնակարգ դպրոցի կոյուղազծի վերանորոգում, Կապանի թիվ 2 ավագ դպրոցի կառուցում, Գեղանուշի միջնակարգ դպրոցի սպորտդահլիճը վերանորոգում, Գորիսի թիվ 2 դպրոցի վերանորոգում, Գորիսի թիվ 5 հիմնական դպրոցի վերանորոգում, Տեղի թիվ 1 միջնակարգ դպրոցի կառուցում, Խնածախի միջնակարգ դպրոցի վերանորոգում, Սիսիանի ավագ դպրոցի վերանորոգում, Անգեղակոթի միջնակարգ դպրոցի վերանորոգում, Բնունիսի հիմնական դպրոցի	808460.0	371460.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄՁԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

աջակցության ծրագրերի իրագործում	վերանորոգում 2.<<Վորլդ Վիժըն Ինտերնեյշնլ>> միջազգային բարեգործական կազմակերպության կողմից հանրակրթական ուսումնական հաստատություններին աջակցություն	13000.0	12861.9
---------------------------------	---	---------	---------

4.1.3 Խնդիրները

Չնայած ՀՀ կառավարության կողմից ոլորտում իրականացվող բարեփոխումներին և ձեռքբերումներին, ուսման որակ և մատչելիություն ապահովելու համար դեռևս դանդաղ է ընթանում դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի արդիականացման և հագեցվածության գործընթացը, մասնավորապես՝ գյուղական դպրոցների լաբորատոր սարքավորումներով, որակյալ ինտերնետ կապով, կոշտ գույքով ապահովվածությունը:

Դպրոցականների ամառային հանգստի լիարժեք և արդյունավետ կազմակերպման համար խիստ նպատակահարմար է օգտագործել մարզի յուրահատուկ բնակլիմայական և ռեկրեացիոն ռեսուրսները՝ շեշտը հիմնականում դնելով վրանային ճամբարների ստեղծմանը:

Ուսումնական զենքի զետեղարանների (պահասենյակների) <<Ձենքի մասին>> ՀՀ օրենքի դրույթներին համապատասխան ստեղծելու և կահավորելու գործընթացը վերջնական ավարտին հասցնելու նպատակով աշխատանքները շարունակվում են: Մարզի 70 դպրոցների հատկացվել է ուսումնական քիմիական սարքավորումներ:

4.1.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Ոլորտի առջև կանգնած խնդիրների լուծումը հրատապ է և պահանջում է լուրջ ֆինանսական միջոցներ:

ԿՏԱԿ-ի կողմից նախատեսվել է մարզի 20-ից ավելի դպրոցների համար ապահովել ինտերնետային կապ, սակայն ինտերնետ կապի ընդլայնման ծրագիրը ֆինանսական միջոցների սղության պատճառով հետաձգվել է: Մարզի ինտերնետ կապով չապահովված հանրակրթական ուսումնական հաստատությունները 2012 թվականի 2-րդ կիսամյակի ընթացքում կմիանան համացանցին:

Դպրոցների ուսումնական զենքի զետեղարանների (պահասենյակների) <<Ձենքի մասին>> ՀՀ օրենքի դրույթներին համապատասխան ստեղծելու և կահավորելու գործընթացը գտնվում է ավարտման փուլում: Այն ավարտին հասցնելու համար

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

պահանջում է ֆինանսական ներդրումներ, որն անհրաժեշտ է իրականացնել բացառապես ՀՀ պետական բյուջեի հաշվին:

Ոլորտում որպես հիմնախնդիրներ են մնում հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների հիմնանորոգման և նյութատեխնիկական բազայի նորացման ու արդիականացման խնդիրները:

Ժամանակն է պետական կրթական առանձին քաղաքականություն իրականացնել գյուղական դպրոցի նկատմամբ, հնարավորություն ստեղծել լուծելու այն կարևորագույն, առաջնահերթ խնդիրները, որոնք տեղերում խոչընդոտում են այդ դպրոցների գործունեության բարելավման գործընթացը: Ժողովրդագրական բացասական միտումների հետ կապված բավականին լուրջ հիմնախնդիր է դարձել մարզի սահմանամերձ, լեռնային սակավաթիվ բնակչությամբ համայնքներում գյուղական դպրոցի պահպանության խնդիրը: Առկա միտումների պահպանման դեպքում առանձին համայնքներ կկանգնեն դպրոցների փակման վտանգի առջև, ինչն իր հերթին զգալի բացասական ազդեցություն կունենա գյուղապահպանության խնդրին:

4.2. ՄՇԱԿՈՒՅԹ, ՍՊՈՐՏ ԵՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅԵՐ

4.2.1 Քաղաքականության վերլուծություն

2012 թվականի 1-ին կիսամյակի ընթացքում մշակույթի և սպորտի բնագավառում մարզպետարանի գործունեությունը նպատակաուղղվել է մարզում պետական մշակութային քաղաքականության իրականացմանը, մշակույթի դերի բարձրացմանը, պետական, ազգային և այլ տոների, ազգային ծեսերի ու ծիսակարարությունների վերականգնմանն ու տարածմանը, մշակութային ժառանգության պահպանությանը, զանգվածային միջոցառումների կազմակերպմանը, կադրային քաղաքականության և մշակութային կրթության զարգացմանը, երիտասարդության հետ տարվող աշխատանքների աջակցմանն ու ակտիվացմանը:

2012թ 1-ին կիսամյակի ընթացքում մարզի գյուղական և քաղաքային համայնքներում կազմակերպվել և իրականացվել են ազգային, պետական տոներին նվիրված միջոցառումներ, հոբելյաններ, տարելիցներ, փառատոներ, ցուցահանդեսներ, տոնախմբություններ, գիտաժողովներ, համերգային և թատերական ծրագրեր, սպորտային մրցումներ, հուշամրցաշարեր, առաջնություններ:

4.2.2 Իրականացման առաջընթացը

Մարզական և մշակութային միջոցառումների իրականացման նպատակով 2012թ. պետական բյուջեով նախատեսված 7,171 մլն դրամ գումարից 1-ին կիսամյակում իրականացվել են 3.0 մլն դրամի միջոցառումներ:

Անհրաժեշտ աշխատանքներ են իրականացվել մարզի մշակութային և սպորտային, կրթական հաստատությունների աշխատանքների կազմակերպման, մշակութային կառույցների վերանորոգման ուղղությամբ:

2012թ. 1-ին կիսամյակում իրականացվել են շուրջ 73.16 մլն դրամի վերանորոգման աշխատանքներ այդ թվում՝ Կապանի երկրագիտական թանգարանի շենքի հիմնանորոգում 7.53 մլն դրամ, Խնձորեսկի մշակույթի կենտրոնի շենքի հիմնանորոգում – 58.5 մլն դրամ, Գորիսի Ա. Սաթյանի անվան երաժշտական դպրոցի շենքի վերանորոգում – 7.13 մլն դրամ գումարի շրջանակներում:

Աղյուսակ 2 Մշակույթի, սպորտի և երիտասարդության ոլորտի 2012թ. արդյունքային ցուցանիշները.

Միջոցառման անվանումը	Արդյունքային ցուցանիշը	Թիրախ	2012թ. 1-ին կիսամյակի փաստացի
Մշակույթի և մարզական	Հիմնանորոգվող մշակութային	6	3

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

հաստատությունների շենքերի հիմնանորոգում և նյութատեխնիկական բազայի բարելավում	օբյեկտների թիվը Ներդրումների չափը	108.52 մլն դրամ	73.16 մլն դրամ
Մշակութային և սպորտային միջոցառումների կազմակերպում	Մարզային մշակութային միջոցառումների կազմակերպում	7.2 մլն դրամ	3.0 մլն դրամ

4.2.3 Խնդիրները

Չնայած իրականացված աշխատանքներին դեռևս շարունակում են հրատապ մնալ մարզի մշակույթի և սպորտային հաստատությունների ջեռուցման համակարգերի ներդրման, վերանորոգման և համապատասխան գույքով ապահովման հարցերը: Աշխատանքները կշարունակվեն 2012թ. 2-րդ կիսամյակում:

4.2.4 Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը

Հաշվետու ժամանակահատվածում մարզի գյուղական և քաղաքային համայնքներում կազմակերպված մշակութային և սպորտային միջոցառումները էական ազդեցություն են թողել մարզի բնակչության գեղագիտական դաստիարակության, ազատ ժամանցի կազմակերպման, մատաղ սերնդի հոգևոր դաստիարակության վրա:

2012 թվականի 1-ին կիսամյակի ընթացքում կարևորվել է կազմակերպվող միջոցառումներին բնակչության ակտիվ մասնակցությունը, մասսայական մշակութային և սպորտային միջոցառումների կազմակերպումը և հոգևոր մշակութային կրթության ուղղությամբ աշխատանքների ակտիվացումը:

4.3. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

4.3.1 Քաղաքականության վերլուծություն

2012թ. 1-ին կիսամյակի ընթացքում առողջապահության ոլորտի գերակա խնդիր է սահմանվել բժշկության արդյունավետության բարձրացումը:

Առողջապահության բնագավառի արտացոլված գերակայությունները ներառում են՝ արտահիվանդանոցային և հիվանդանոցային բժշկական օգնության որակի բարելավում, մարզի տարածքում նորագույն տեխնոլոգիաների ներդրում, բժշկական հաստատությունների ռեսուրսների բարելավում:

Իրագործելով ՀՀ կառավարության քաղաքականությունը և ծրագրով նախատեսված միջոցառումները ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանը ուշադրություն է դարձրել՝ մարզի առողջության առաջնային պահպանման օղակի որակի և մատչելիության բարձրացմանը՝ մարզի բնակչությանը հնարավորինս առավել չափով ընդգրելով ընտանեկան բժշկության ինստիտուտի գործառույթների մեջ, գյուղական և քաղաքային բնակչության համաչափ ընդգրկվածությունը նեղ մասնագիտական արտահիվանդանոցային բուժօգնության մեջ, անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովման գործընթացի որակի և մատչելիության բարձրացմանը, լաբորատոր-գործիքային ախտորոշիչ հետազոտությունների որակի և հասանելիության համաչափությանը մարզի ամբողջ բնակչության համար:

Ամբողջությամբ իրագործելով ՀՀ կառավարության քաղաքականությունը և 2012թ. ՏԱՊ-ով նախատեսված միջոցառումները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանում ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանը ուշադրություն է դարձրել մարզի տարածաշրջաններում գործող առողջապահական կառույցների համաչափ զարգացմանը, բնագավառում ֆինանսական միջոցների արդյունավետ օգտագործմանը, առողջության առաջնային պահպանման, մոր և մանկան առողջության, ծննդօգնության, հիվանդանոցային և շտապ օգնության որակի ու մատչելիության բարձրացմանը: Մասնավորապես, կարևորվել են ընտանեկան բժշկության զարգացումը, համակարգի ֆինանսավորման նոր մեխանիզմների կիրառմանն ուղղված միջոցառումները, գյուղական բնակչության բուժօգնության բարելավումը, հիվանդանոցային համակարգում պետական միջոցների արդյունավետ օգտագործումը, մոր և մանկան առողջության պահպանումը, դեռահասների և վերարտադրողական առողջության բարելավումը, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի, բրուցելյոզի, տուբերկուլոզի և այլ տարափոխիկ հիվանդությունների կանխարգելումը և ձեռնարկվել են այդ ուղղությամբ մշակված համապատասխան միջոցառումներ՝ ուշադրություն դարձնելով մարզային յուրահատկություններին:

Հաշվի առնելով մարզի առողջապահության ոլորտի ներկա իրավիճակը, մարզում բնակչության առողջական վիճակի բարելավման համար զարգացման գերակա նպատակ է համարվել բուժճառայությունների որակի և մատչելիության բարձրացումը: Այս նպատակի իրագործման ռազմավարությունը կայացել է նախ՝ բժշկական արդյունավետության բարձր մակարդակի հասնելու մեջ, որը ներառում է առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունների բարելավում, արտահիվանդանոցային, հիվանդանոցային մասնագիտական բուժօգնության որակի և մատչելիության

բարձրացում և՛ առաջնային և երկրորդային մասնագիտական բուժօգնություն ցուցաբերող հաստատությունների նյութատեխնիկական և կադրային ռեսուրսների բարելավում, ինչպես նաև համակարգի կառավարման բարելավմանն ուղղված բարեփոխումները:

ՀՀ Սյունիքի մարզպետի կողմից ստեղծված բժիշկ-մասնագետների մարզային աշխատանքային խումբը շարունակել է իր այցելությունները մարզի բելոր գյուղական համայնքներ:

Պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում առողջապահական համակարգի ֆինանսավորման ծավալը հիվանդանոցային բուժօգնության գծով 2012թ. ի-ին կիսամյակում կազմել է 378.1 մլն դրամ, արտահիվանդանոցային բուժ. օգնության գծով՝ 458.92 մլն դրամ: ՄԶԾ-ի կարևոր գույն ռազմավարական նպատակներից են նաև բժշկական հաստատությունների ռեսուրսների բարելավմանն ուղղված միջոցառումները:

2012թ. 2-րդ կիսամյակի ընթացքում ՀԲ վարկային ծրագրի շրջանակներում կիրականացվի «Մեղրու տարածաշրջանային ԲԿ» և «Կապանի ԲԿ» ՓԲԸ-ի արդիականացումը:

Շարունակվում է մոտենում «Քաջարանի ԲԿ» ՓԲԸ պոլիկլինիկական մասնաշենքի վերակառուցման աշխատանքները:

Իրականացվել են նաև մի շարք կրթական միջոցառումներ միջազգային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված միջոցներով՝

«Վորլդ Վիժն» միջազգային բարեգործական կազմակերպության հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից իրականացվել են՝ կրթական ծրագրեր ընդհանուր առժողովյալմբ 3.872 մլն դրամի և բժկական գույքի տրամադրում, որի արժեքը կազմել է 1.653 մլն դրամ

- «Տուբերկուլոզի դեմ պայքարի» նպատակային ծրագրի շրջանակներում շարունակվել է ԱԱՊ ոլորտում գործող բժիշկների և բուժքույրերի կրթումը

- ՀՀ առողջապահության նախարարության ԾԻԳ-ի կողմից «Մանկական հիվանդանոցային բուժօգնության բարելավում» վարկային ծրագրերի շրջանակներում և Ամերիկայի միջազգային զարգացման գործակալության աջակցությամբ իրականացվել է նորաձնային բուժօգնության ցուցաբերող անձնակազմի շարունակական կրթումը

-HS-STAR ծրագրի շրջանակներում հիվանդանոցային բուժօգնություն ցուցաբերող բուժանձնակազմի համար իրականացվել են դասընթացներ, ծառայության որակի բարելավման նպատակով:

2012թ. 1-ին կիսամյակում 2 բժիշկներ կլինիկական օրդինատուրայի միջոցով իրենց կրթությունն են ավարտում տարբեր մասնագիտությունների գծով ՀՀ Սյունիքի մարզի բուժհաստատություններում աշխատանքի անցնելու պայմանով:

4.3.2 Իրականացման առաջընթացը

2012թ. 1-ին կիսամյակում իրականացված միջոցառումները հետևյալն են.

Արտահիվանդանոցային բուժօգնության գծով.

1. Բարելավվել է ԱԱՊ ոլորտի որակը՝ բարձրացել է ընտանեկան բժշկների որակյալ ծառայություններից օգտվող /77%/, սկրինինգային ծրագրերի մեջ ընդգրկված բնակչության տեսակարար կշիռը, ավելացել է նորածինների կրծքով սնուցման ընդգրկվածությունը, շտկվել են իմունոկանխարգելման գործընթացի բացթողումները, 100% ապահովվել է առողջ երեխայի վարման ծավալը, ապահովվել է ՄՀԻՎ 100%-ով:
2. Բարձրացել է դիսպանսերային և նեղ մասնագիտական արտահիվանդանոցային բուժօգնության որակն ու մատչելիությունը՝ աճել է ներգատաբանական, ուռուցքաբանական, սրտաբանական հիվանդությունների վաղ հայտանաբերված դեպքերի տեսակարար կշիռը: Ստեղծվել նեղ մասնագիտական որակավորում ունեցող բժշկների մարզային շրջիկ խումբ, որը պարբերաբար իրականացրել է այցելությունները բոլոր գյուղական համայնքներ՝ դրանով իսկ նպաստելով գյուղական բնակչությանը նեղ մասնագիտական բուժօգնության մեջ ընդգրկվածությանը, առանձնակի շեշտադրվել է ոչտարափոխիկ տարածված հիվանդությունների բարդությունների կանխարգելման և հղիների նախաձննդյան հսկողության մեջ վաղ ընդգրկման գործընթացին:
3. Նվազել է անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովվող ազգաբնակչության շրջանում մերժված դեպքերի թիվը, ավելացվել է ժամանակակից և արդի դեղամիջոցներով: Մարզում ստեղծվել է աշխատանքային խումբ, որը ուսումնասիրելով գործընթացի առկա խնդիրները ներկայացրել է համապատասխան առաջարկություններ ՀՀ առողջապահության նախարարություն:
4. Բարձրացել է գյուղական համայնքներում լաբորատոր-ախտորաշիջ արտագնա այցելությունների թիվը:

Հիվանդանոցային բուժօգնության գծով.

1. Իրականացվել է մոր և մանկան առողջության ծառայությունների բարելավում, որի արդյունքում բացառվել է տվյալ ժամանակահատվածում մայրական մահածությունը, վեր են լուծվել պերինատալ մահացության բոլոր դեպքերը, ուսումնասիրվել են պատճառները և մշակվել է վերջինիս նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների ծրագիր:
2. Նշված ժամանակահատվածում մոնիտորինգի է ենթարկվել երեխայի պետական հավաստագրի ներդրման գործընթացի և արդյունքները ու բխող առաջարկությունները ներկայացվել են ՀՀ առողջապահության նախարարություն:
3. Հիվանդանոցային բուժօգնության որակի բարելավման նպատակով ՀՀ Սյունիքի մարզպետի որոշմամբ ստեղծվել է հանձնաժողով, որի մեջ ընդգրկվել են նաև միջազգային բարեգործական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները: Հաջողությամբ ներ է դրվել համավճարի սկզբունքը, ինչը նպաստել է համակարգում ստվերային երևույթների և կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցմանը, նկատվում է հոսպիտալային մահաբերության ցուցանիշի նվազեցում, պլանային վիրաբուժության ակտիվության բարձրացում, ցածր են կլինիկական և ախտաբանաանատոմիական ախտորոշումների չհամընկման դեպքերը:

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԾԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Մարզում շտապ օգնության ծառայության բարելավման գծով.

1. ՀԲ վարկային ծրագրի շրջանակներում ՀՀ Սյունիքի մարզի շտապ բժշկական օգնության ցառայություն ցուցաբերող բժշկական կենտրոնները հազեցվել են ժամանակակից սանիտարական տրանսպորտային միջոցներով:
2. Իրականացվել է բուժանձնակազմի շարունակական մասնագիտական կրթում :
3. Իրականացվել են մի շարք միջոցառումներ, ուղղված շտապ օգնության ծառայության կադրային հազեղվածության բարելավմանը:

Բժշկական հաստատությունների ռեսուրսների բարելավման գծով.

1. Շարունակվում է բուժհաստատությունների շենքային պայմանների բարելավումը՝ ավարտվել են «Կապանի ԲԿ» ՓԲԸ մանկական մասնաշենքերի հիմնանորոգման և ժամանակակից սարքավորումներով հազեցման աշխատանքները «Հայաստան Համահայկական հիմնադրամի» միջոցներով, ավարտին են մոտենում ՀԲ վարկային ծրագրի շրջանակներում իրականացվող «Կապանի ԲԿ» ՓԲԸ թերապևտիկ և և «Մեղրու տարածաշրջանային ԲԿ» ՓԲԸ նոր մասնաշենքի նախագծային աշխատանքները, ինչպես նաև «ԶՊՄԿ» ՓԲԸ միջոցներով իրականացվող «Քաջարանի ԲԿ» ՓԲԸ պոլիկլինիկական մասնաշենքերի վերակառուցման աշխատանքները:
2. Մարզի բոլոր բժշկական կենտրոնները՝ շտապ բժշկական օգնության ծառայության արդիականացման շրջանակներում, հազեցվել են ժամանակակից սանիտարական տրանսպորտային միջոցներով:
3. Շարունակվում է մարզի բուժհաստատությունների կադրային ռեսուրսների բարելավումը՝ պետական պատվերի շրջանակներում կլինիկական օրդինատուրայի միջոցով ՀՀ Սյունիքի մարզի համար 2012 թ. մասնագիտացում կստանան 2 բժշկներ: ՀՀ առողջապահության նախարարության և ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանի համագործակցության արդյունքում ժամանակավոր մարզ է գործուղվել վիրաբուժ, մանկաբարձ-գինեկոլոգ, անեստեզիոլոգ: ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանի ինտերնետային կայքում տեղադրվել է բժիշկ-մասնագետների թափուր հաստիքների բազան, որը պարբերաբար թարմացվում է:

Աղյուսակ 3 Առողջապահության ոլորտի արդյունքային ցուցանիշները.

Ռազմավարական նպատակներ և առաջնահերթ ծրագրեր	Արդյունքային ցուցանիշներ	Թիրախ	2012թ. 1-ին կիսամյակի փաստացի
Ռազմավարական նպատակ 1 Բժշկական արդյունավետություն բարձրացում			
Ծրագիր 1	• Ընտանեկան բժիշկների		

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԾԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

<p>Արտահիվանդանոցային բ.օգ. որակի բարելավում 1.1 Մարզում առողջության առաջնային պահպանման որակի և մատչելիության բարձրացում՝ ամբողջ մարզի տարածքում ընտանեկան բժշկի ինստիտուտի կայացում</p>	<p>որակյալ ծառայություններից օգտվող բնակչության տ»սակարար կշիռը</p> <ul style="list-style-type: none"> • ազգային օրացույցին համապատասխան՝ ըստ տարիքային խմբերի, ազգաբնակչության ընդգրկվածությունը պատվաստումներում • սկրինինգային ծրագրերի՝ /զարկ»րակային ճնշման չափում, կրծքագեղձի, արգանդի վզիկի, • շականակագեղձի/ ազգաբնակչության ընդգրկվածություն ըստ տարիքի • առողջ երեխային վարման ծավալի ապահովում • ՄՀԻՎ ապահովում ամբուլատոր պայմաններում • նորածինների կրծքով սնուցման ընդգրկվածություն • Ընտանեկան բժշկի կողմից առողջ ապրելակերպի քարոզչություն 	<p>75-80%</p> <p>92-95%</p> <p>80-90%</p> <p>90%</p> <p>100%</p> <p>100%</p> <p>90%</p> <p>100%</p>	<p>77%</p> <p>93%</p> <p>83%</p> <p>30%</p> <p>100%</p> <p>100%</p> <p>90%</p> <p>100%</p>
<p>1. 2 Արտահիվանդանոցային դիսպանսերային և նեղ մասնագիտական բուժօգնության որակի և մատչելիության բարձրացում /էնդոկրինոլոգիական, ինֆեկցիոն, հոգեբուժական, սրտաբանական, տուբերկուլյոզային, մաշկավեներաբանական, արյունաբանական, մանկաբարձգինեկոլոգիական/ ամբողջովին ընդգրկելով մարզի տարածքի գյուղական և քաղաքային համայնքներում բնակվող ազգաբնակչությանը</p>	<p>ա/էնդոկրինոլոգիական ծառայության գծով՝ կոմատոզ վիճակով հոսպիտալիզացիայի ցուցանիշի նվազում դիաբետոզ հաշվառված հիվանդների առաջնակի հաշմանդամության մակարդակի իջեցում բ/գյուղումետրիայի կատարման մակարդակի ապահովում գ/ուռուցքաբանական՝ վաղ հայտնաբերված հիվանդների թիվը ընդհանուրի մեջ /գյուղերում և քաղաքներում դիսպանսերային սպասարկման մեջ</p>	<p>K=0</p> <p>10%</p> <p>60%</p> <p>60%</p> <p>11,65%</p>	<p>K=0</p> <p>18%</p> <p>60%</p> <p>52%</p> <p>9,2%/16,8%</p>

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	ընդգրկված ազգաբնակչության հավասար տեսակարար կշիռ		
1. 3 Անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովման գործընթացի որակի և մատչելիության բարձրացում	- անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովվող ազգաբնակչության շրջանում մերժված դեպքերի նվազում	0	0
1.4 Լաբորատոր-գործիքային ախտորոշիչ հետազոտությունների որակի և մատչելիության բարձրացում մարզի ամբողջ ազգաբնակչության համար	ա/ ախտորոշիչ մասնագետների համատեղելիության գործակիցը դարձնել բ/ գյուղական համայնքներում արտագնա ախտորոշիչ այցելությունների հաճախականության բարձրացում	0 2	0 2
Առաջնահերթ միջոցառումներ Արտահիվանդանոցային բուժ. օգնության գծով մատուցված ծառայությունների որակի ապահովում	Ծրագրի իրականացման համար կպահանջվի 458.9 մլն. դրամ	458.92 մլն դրամ	457.1 դրամ
Ծրագիր 2 Հիվանդանոցային բուժօգնության որակի բարելավում 2.1. մոր և մանկան առողջության պահպանման ծառայությունների բարելավում	ա/ պերինատալ մահացության ցուցանիշի նվազում բ/ մայրական մահացության բացակայություն գ/ մանկական հիվանդանոցային բուժօգնության բարեփոխումների ներդրում	10 պր 0	10պր 0
2.2 Երկրորդ մակարդակի հիվանդանոցային ծառայության որակի և մատչելիության բարելավում	ա/ հիվանդի բուժման միջին տևողության նվազում /մահճ.-օր/ բ/ պլանային և անհետաձգելի վիրաբուժության համաչափ զարգացում գ/ կլինիկական և	7 5%/50% 0	7,6 39%/51%

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	ախտաբանաանատոմիական և ախտորոշումների չհամընկնելու հաճախականության նվազում դ/ օնկոլոգիական ախտորոշումով հիվանդների պարբերական բուժման արդյունավետության բարձրացում /5-ամյա ապրելիության ցուցանիշի բարձրացում/	50%	0 29%
2.3 շտապ օգնության ծառայությունների բարելավում	ա/ առավելագույն ժամկետը /30 րոպեն /կանչը ստանալուց հետո մինչև սպասարկումը գերազանցող կանչերի թվի բացառում բ/ սպասարկված մասնագիտացված կանչերի տեսակարար կշիռի բարելավում գ/ կրկնակի կանչերի տեսակարար կշռի նվազում	0 50%/50% 1%	0 31%/69% 1%
Առաջնահերթ միջոցառումներ մոր և մանկան առողջության պահպանման ծառայությունների բարելավում	Ծրագրի 2.1 իրականացման համար կպահանջվի 171.807 մլն. դրամ	171.807 մլն դրամ	171.807 մլն դրամ
Ռազմավարական նպատակ 2 Բժշկական հաստատությունների ռեսուրսների բարելավում			

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

<p>Ծրագիր 1 Բուժ. հաստատությունների շենքային պայմանների բարելավում</p> <p>Առաջնահերթ միջոցառումներ շինարարական աշխատանքների նկատմամբ հսկողություն</p>	<p>ա/«Կապանի ԲԿ» թերապևտիկ մասնաշենքի վերակառուցում, բ/«Քաջարանի ԲԿ» պոլիկլինիկական մասնաշենքի վերակառուցում գ/«Մեղրու տարածաշրջանային ԲԿ» նոր մասնաշենքի կառուցում դ/«Սիսիանի ԲԿ» ՓԲԸ պոլիկլինիկական մասնաշենքի վերանորոգում</p> <p>Ծրագրի իրականացման համար կպահանջվի 595.0 մլն դրամ</p>	<p>200.0 մլն.դրամ 227.25մլն դրամ 150.0մլն.դրամ 18.258 մլն դրամ</p>	<p>227.25մլն դրամ 18.255մլն դրամ</p>
<p>Ծրագիր 2 Բուժհաստատությունների կադրային ռեսուրսների բարելավում</p>	<p>ա/Նեղ մասնագիտակա հետդիպլոմային նպատակային կրթում պետական պատվերի շրջանակներում</p> <p>բ/ԱԱՊ ոլորտի բժիշկների և միջին բուժանձնակազմի շարունակական կրթում «Տուրերկուլոգի դեմ պայքարի» ազգային ծրագրի շրջանակներում</p> <p>գ/ Հիվանդանոցներում աշխատող մանկաբուժների և միջին բուժանձնակազմի կրթում մանկական հիվանդանոցային բուժօգնության բարելավման ծրագրի շրջանակներում</p>	<p>ա/ կլինիկական օրդինատուրայով մասնագիտացված 2 բժիշկ բ/ շարունակական կրթում գ/ շարունակական կրթում</p>	<p>Ընթացքի մեջ է Ընթացքի մեջ է Ընթացքի մեջ է</p>

4.3.3 Խնդիրները

Բժշկական արդյունավետության բարձրացման կարևոր բաղադրիչներից մեկը արտահիվանդանոցային բուժօգնության բարելավումն է: Ընտանեկան բժշկության ինստիտուտի ամբողջովին ներդրումը մարզում չի իրականացվել Կապանի ԲԿ ԱԱՊ ոլորտի բժշկների տարիքային առանձնահատկությամբ /միջին տարիքը-60/ և մասնագիտացման դասընթացների անմատչելիության /վայրը և տևողությունը/ պատճառով:

Նեղ մասնագիտական և դիսպանսերային բուժօգնության մեջ գյուղական և քաղաքային համայնքներում բնակվող բնակչության համաչափ ընդգրկվածությունը անհրաժեշտ է ապահովել մշտապես:

Անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովման գործընթացի թիրախային ցուցանիշը ապահովվել է, սակայն այս գործընթացի որակը ապահովելու համար անհրաժեշտ է տրամադրվող դեղորայքի ցանկը վերանայել, ընդգրկելով արդի խմբերի դեղորայք:

Հիվանդանոցային բուժօգնության որակի բարելավման առումով անհրաժեշտ է նվազեցնել պերինատալ մահացության և հիվանդանոցային մահաբերության ցուցանիշները, համաչափ զարգացնել պլանային և անհետաձգելի վիրաբուժությունը:

Դեռ լուծված չէ բժշկական հաստատությունների մի շարք ծառայությունների կադրային հագեցվածության խնդիրը:

4.3.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Ոլորտի առջև ծառայած խնդիրների լուծումը հրատապ է և պահանջում է.

1. “Կապանի ԲԿ” տեղամասային սկզբունքով աշխատող թերապևտների և մանկաբույժների համար “ընտանեկան բժշկություն” մասնագիտացման դասընթացները իրականացնել անհատական ծրագրով առանց հիմնական աշխատանքային գործընթացի ընդհատման:

2. ԱԱՊ բնագավառում իմունոկանխարգելման թիրախային ցուցանիշների ապահովման համար, ինչպես նաև մանկական հիվանդանոցային ծառայության բարեփոխումների և պերինատալ մահացության ցուցանիշների նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների ծրագրի իրագործման արդյունքների ուսումնասիրման համար անհրաժեշտ է կազմել մարզպետի որոշմամբ ստեղծված որակի վերահսկման հանձնաժողովի գործունեության ժամանակացույց:

3. Գյուղական ազգաբնակչության նեղ մասնագիտական բուժօգնության և լաբորատոր-գործիքային հետազոտությունների մատչելիության ապահովման համար անհրաժեշտ է կազմել ժամանակացույց և իրականացնել մշտական այցելություններ մարզում ստեղծված շրջիկ մասնագիտական խմբի միջոցով:

4. Անվճար և արտոնյալ պայմաններում տրամադրվող դեղերի ցանկը ընդլայնելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել համագործակցություն այն համայնքների հետ, որոնք բժշկական ծրագրեր իրականացնելու համար նախատեսել են ֆինանսական միջոցներ, ինչը կնպաստի այդ միջոցների նպատակային օգտագործմանը:

5. Պերինատալ մահացության ցուցանիշի նվազեցման համար ստեղծված մարզային մշտադիտարկման հանձնաժողովի կողմից անհրաժեշտ է մշակել միջոցառումների ծրագիր և ժամանակացույց և արդյունքները ենթարկել լայն մասնագիտական քննարկման:

6. Անհրաժեշտ է իրականացնել արդի կադրային քաղաքականություն՝ այն է պետական պատվերի շրջանակներում շտապ օգնության, նեոնատալ, մանկական ծառայությունների գծով իրականացնել նպատակային մասնագիտացում: Մարզի բժշկական կադրային հագեցվածությանն ուղղված միջոցառումները պետք է ունենան շարունակական բնույթ:

4.4. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

4.4.1 Քաղաքականության վերլուծություն

2012թ. մարզի զարգացման գերակա նպատակներից է սոցիալական ծառայությունների մատչելիության և որակի բարձրացումը: Այն կարող է իրագործվել սոցիալական ծրագրերի վերաբերյալ բնակչության իրազեկման բարձրացման, սոցիալապես խոցելի խմբերին ուղղված սոցիալական աջակցության միջոցառումների ընդլայնման, այդ կապակցության սոցիալական ծառայություններ մատուցող պետական և ոչ պետական կառույցների համագործակցության, սոցիալական ծառայություններ մատուցող կադրերի շարունակական վերապատրաստման, սոցիալական ծառայության գործակալությունների նյութատեխնիկական բազայի բարելավման, ինչպես նաև սոցիալական ծառայությունների համակարգի կառավարման բարելավման միջոցով: Կարևոր է ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման միասնական համակարգի կառուցվածքագործառության մոդելի շրջանակներում միասնական ընդունարանների ստեղծումը:

Մարզում կապիտալի պակասի և ներդրումների ցածր մակարդակի արդյունք հանդիսացող գործազրկության պայմաններում տարբեր ոլորտների միասնական քաղաքականության իրականացմամբ է պայմանավորված զբաղվածության հիմնախնդիրների լուծման արդյունավետության բարձրացումը և գործազրկության նվազեցումը: Կարևոր է բնակչության արդյունավետ զբաղվածության ապահովման համար պայմանների ստեղծումը և գործազուրկների մրցակցությունը բարձրացնելու նպատակով մասնագիտական ուսուցման ծրագրերի քանակի ավելացումը:

Հաշմանդամներին մատուցվող ծառայությունների բնագավառում ծառայությունների տրամադրումը ուղղված է հաշմանդամների վերականգնման և պրոթեզաօրթոպեդիկ օգնության ու ծառայությունների մատուցման կազմակերպման բարելավմանը, որը կնպաստի հասարակության մեջ նրանց ինտեգրմանը: Վերականգնման արդյունքում նրանք հնարավորություն ունեն աշխատելու՝ մասամբ հոգալու իրենց, ինչպես նաև՝ իրենց ընտանիքի սոցիալական խնդիրները, որն այսօր մեր երկրի սոցիալական քաղաքականության և աղքատության հաղթահարման ծրագրի, ինչպես նաև «Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի և «Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության 2006-2015 թթ. ռազմավարության» պահանջներից է:

Մարզի համար սոցիալական և երեխաների իրավունքների պաշտպանության բնագավառում կարևորվում է սոցիալապես խոցելի խմբերին ուղղված սոցիալական աջակցության ծառայությունների ընդլայնումը:

Նշված միջոցառումների իրականացման համար ակնկալվում է պետության և դոնոր կազմակերպությունների աջակցությունը:

4.4.2 Իրականացման առաջընթացը

Խոցելի ընտանիքներին աջակցության ոլորտում մարզում շարունակվել է անապահով խավի անվճար սննդապահովման ծրագրի իրականացումը: <<Առաքելություն Հայաստան>> հասարակական բարեգործական կազմակերպության ֆինանսավորմամբ մարզում գործում է 3 բարեգործական ճաշարան, որտեղ 500 հոգի օրական մեկ անգամ ստանում են տաք սնունդ:

Տարեցներին մատուցվող ծառայությունների բնագավառում ծառայությունների տրամադրումը ուղղված է տարեցների սոցիալական սպասարկման և խնամքի ծառայությունների տրամադրմանը: Վերջին տարիներին այս բնագավառում պետության կողմից իրականացվող քաղաքականությունն ուղղված է տարեցների, և հատկապես միայնակ և հաշմանդամ տարեցների կյանքի պայմանների բարելավմանը: Արժվանիկ գյուղում գտնվող տարեցների սպասարկման կենտրոնում խնամվում են 10 շահառուներ:

Հաշմանդամներին հասարակության մեջ ինտեգրման գործընթացը ապահովելու համար մարզային հանձնաժողովի կողմից ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն է ներկայացվել հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության վերաբերյալ ծրագրային առաջարկներ 2012թ. տարեկան ծրագրերում ընդգրկելու նպատակով:

Սոցիալական սպասարկման համակարգի կառավարման բնագավառը կատարելագործելու նպատակով մարզի 4 քաղաքներում ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման միասնական համակարգի կառուցվածքագործառնության մոդելի շրջանակներում միասնական ընդունարանների ստեղծման համար տրամադրվել են տարածքներ:

Սոցիալական ծառայությունների և ծրագրերի վերաբերյալ հասարակության իրազեկման ոլորտում սոցիալական աջակցության բնագավառում ընթացող ծրագրերի և դրանցում ընդգրկվելու չափանիշների վերաբերյալ կիսամյակի ընթացքում հեռարձակվել է 6 հեռուստահաղորդում, որոնք նվիրված են եղել պետական նպաստների, զբաղվածության, ինչպես նաև նախկին ԽՍՀՄ խնայբանկի ՀԽՍՀ հանրապետական բանկում մինչև 1993թ. հունիսի 10-ը ներդրված դրամական ավանդների դիմաց փոխհատուցման տրամադրման գործընթացներին:

01.07.2012թ. դրությամբ ավանդների փոխհատուցում է տրամադրվել 3242 նպաստառու ընտանիքների՝ շուրջ 504.2 մլն դրամ գումարով: 2012թ. վեց ամիսներին ավանդների փոխհատուցում է տրամադրվել 23 նպաստառու ընտանիքների՝ շուրջ 2.8 մլն. դրամ գումարով: Ընթացքի մեջ են ՀԽՍՀ խնայբանկում ներդրված ավանդների փոխհատուցման աշխատանքները:

Մարզի գերակա խնդիրներից մեկը մնում է սոցիալապես անապահով խավի բնակարանային ապահովության խնդիրը, որի ուղղությամբ Սյունիքի մարզում արդեն իսկ սկսվել և հաջողությամբ ավարտվել է <<Սոցիալական տուն աջակից պայմաններով>> ծրագրի պիլոտային փուլը և հիմք դրվել ծրագրի հիմնական փուլի իրականացման համար: Պիլոտային փուլով լուծվել է 14 սոցիալապես անապահով անօթևան ընտանիքների բնակարանային խնդիրը:

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Շվեդարական համագործակցության և զարգացման գործակալության հետ համատեղ 2012 թվականին շարունակվում է ծրագրի հիմնական <<Գորիս-2>> փուլը՝ 22 բնակարանանոց շենքի կառուցումը:

Ստորև ներկայացվում է իրականացված միջոցառումների արդյունքային ցուցանիշները:

Աղյուսակ 4 Սոցիալական և երեխաների իրավունքների պաշտպանության ոլորտի 2012թ. արդյունքային ցուցանիշները.

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Տարեկան նախատեսված	Կիսամյակ փաստացի
1. Ոլորտային նպատակ՝ Բարձրացնել սոցիալական ծառայությունների մատչելիությունը և որակը մարզում	1. Սոցիալական ծառայությունների հասցեականությունից սոցիալապես խոցելի բնակչության բավարարվածության աստիճան	65%	65%
	2. Ծառայության որակից սոցիալապես խոցելի խմբերի բավարարվածության աստիճան	65%	65%
	3. Աշխատանքի տեղավորված գործազուրկներ	500	366
2. Բնակչության սոցիալական ծառայությունների ընդլայնում, որը կնպաստի խոցելի խմբերի համար մատուցվող ծառայությունների բազմազանությանը			
2.1 Խնամողների վերապատրաստում հաշմանդամների, ծերերի	Մարզում խնամողների մասնագիտական վերապատրաստում անցած կամավորների թիվը	15	9

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Տարեկան նախատեսված	Կիսամյակ փաստացի
<p>խնամքը, այդ թվում տնային</p> <p>խնամք իրականացնելու համար</p>			
<p>2.2 Սոցիալապես անապահով ընտանիքների անդամների սննդապահովում</p>	<p>Հումանիտար ճաշարանների կողմից սպասարկվող բնակչության թվաքանակը</p>	<p>500</p>	<p>510</p>
<p>2.3 Ծերերի խնամքի ծառայությունների իրականացում</p>	<p>Բացի պետական տրանսֆերտներից խնամքի ծառայություններից օգտվող ծերերի թիվը</p>	<p>10</p>	<p>10</p>
<p>2.4 Հաշմանդամներին վերականգնողական, պրոտեզաօրթոպետ պարագաներով և տեխնիկական այլ միջոցներով ապահովում</p>	<p>Վերականգնողական և տեխնիկական անհրաժեշտ այլ միջոցներ ստացած հաշմանդամների թիվը</p>	<p>400</p>	<p>559</p>
<p>2.5 Տարբեր սպորտային միջոցառումներ մարզային մաշտաբով և պարաօլիմպիկ խաղերի անցկացում մարզում</p>	<p>Ծառայությունից օգտվող հաշմանդամների թիվը</p>	<p>60</p>	<p>41</p>
<p>2.6 Հաշմանդամների համար շրջակա միջավայրի մատչելիության ապահովումը</p>	<p>Քաղաքային համայնքներում թեք հարթակների կառուցում</p>		
<p>2.7 Հաշմանդամների համար առողջարանների</p>	<p>Ծառայությունից օգտվող հաշմանդամների թիվը</p>	<p>60</p>	<p>35</p>

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Տարեկան նախատեսված	Կիսամյակ փաստացի
ուղեգրերի ձեռք բերում			
2.8 Գործազուրկների համար մասնագիտական վերապատրաստման միջոցառումների կազմակերպում	Մասնագիտական ուսուցումն ավարտածների թվաքանակը, նրանցից աշխատանքի տեղավորվածներ	160 30	65 10
3. Սոցիալական սպասարկման համակարգի կառավարման բարելավում, ինչի արդյունքում խոցելի բնակչության սոցիալական սպասարկման գործում կավելանան համագործակցությամբ իրականացվող ծրագրերը			
3.1 ՀԿ-ների, ՏԻՄ-եր, ՍԾՏԳ-երի միջև տեղեկատվության փոխանակման, մարզի մակարդակով իրականացվող սոցիալական ծրագրերի համակարգման մեխանիզմների մշակում և ներդրում	ՀԿ-ների և ՏԻՄ-երի համատեղ սոցիալական ծրագրերի թիվը	10	6
3.2 Մարզի խոցելի խմբերի վերաբերյալ տվյալների հավաքագրում՝ նրանց սոցիալական պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների ընդլայնման և հասցեականության բարձրացման նպատակով	Խոցելի խմբերի վերաբերյալ տվյալների բազայի առկայություն		Տվյալների բազան պարբերաբար թարմացվում է
3.3 Մարզային երիտասադական	Սոցիալական աջակցության ծրագրերում ընդգրկված		

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Տարեկան նախատեսված	Կիսամյակ փաստացի
կազմակերպության զարգացում, երիտասարդների շրջանում կամավորական շարժման խթանում	կամավորների թիվը	50	55
4. Մարզում սոցիալական ծրագրերի վերաբերյալ բնակչության իրազեկման բարձրացում,ինչը կնպաստի մարզում սոցիալական ծառայությունների գործունեության հրապարակայնության, նրանց հաշվետվողականության աճին և հետևաբար նաև նրանց աշխատանքի նպատակայնության բարձրացմանը			
4.1 Մարզում սոցիալական ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների /պետական,հասարակական, միջազգային/ և նրանց կողմից իրականացվող ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակում և տարածում բնակչության լայն շերտերում	Սոցիալական ծրագրերի և ծառայություն մատուցողների մասին իրազեկված խոցելի բնակչության տեսակարար կշիռ	70%	70%
4.2 Մարզպետարանի սոցիալական ապահովության բաժնի, ՍԾՏԳ-ների կանոնավոր հաշվետվությունների ներկայացում բնակչությանը սոցիալական աջակցության բնագավառում ընթացող ծրագրերի,նրանց մեջ	Սոցիալական ծրագրերի վերաբերյալ հեռուստատեսությամբ և թերթերի միջոցով տրամադրվող տեղեկատվության թիվը	13	7

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Տարեկան նախատեսված	Կիսամյակ փաստացի
ընդգրկման չափանիշների վերաբերյալ:			
5. Սոցիալական ծառայությունների բնագավառի մասնագետների շարունակական վերապատրաստում			
5.1 Սոցիալական ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների մասնագետների շարունակական վերապատրաստում հմտությունների զարգացում /դասընթացներ, և այլն/	Դասընթացներին մասնակցածների թիվը /մարզպետարան և ՄԾՏԳ-ներ, ՏԻՄ, ՀԿ-ներ/	15	8
6. Երեխաների խնամքի կենտրոնների ստեղծում՝ ապահովելով սոցիալ-հոգեբանական, մանկավարժական և իրավաբանական ծառայություններ կյանքի դժվարին իրավիճակներում գտնվող երաեխաներին և նրանց ընտանիքներին			
6.1 Դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների վերաբերյալ տվյալների բազայի ստեղծում	Մարզում դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների թիվը	1140	800
6.2 Ժամանակավոր խնամքի կարիք ունեցող երեխաների ցերեկային կենտրոնների ստեղծում	Խնամքի և սոցիալ-հոգեբանական վերականգնողական աջակցության ծառայություններից օգտված երեխաների թիվը Գորիս քաղաքային համայնքում «Երեխաների ցերեկային խնամքի կենտրոն»-ների ստեղծում	325 60.0 մլն դրամ	220

4.4.3. Խնդիրները

Ներկա պայմաններում անհրաժեշտ է, որպեսզի արտացոլված կարևորագույն հիմնախնդիրները և միջոցառումների իրագործումը ետին պլան չմղվի, կրի շարունակական կատարելագործման բնույթ և հաշվի առնվի նաև տարածքային առանձնահատկությունները:

Մարզի համար սոցիալական պաշտպանության բնագավառում պետք է կարևորվի սոցիալապես խոցելի խմբերին ուղղված սոցիալական աջակցության ծառայությունների, ինչպես նաև միայնակ տարեցների և հաշմանդամների տնային սպասարկման համակարգի ընդլայնումը:

Երիտասարդների գործազրկությունը լուրջ խնդիր է ՀՀ Սյունիքի մարզում: Իրավիճակն ավելի է բարդանում աշխատանք փնտրող երիտասարդների մասնագիտական ցածր կրթության մակարդակի և հմտությունների մակարդակի բարձրացման, նրանց ցանկության կամ հնարավորության բացակայության բերումով: Տեղեկատվական առկա բազան թույլ չի տալիս մոնիտորինգի ենթարկել ուսուցման համակարգը, աշխատանքի շուկան և նրանց մինչև գոյություն ունեցող կապերը, կանխատեսել աշխատանքի շուկայի կողմից պահանջվող հմտությունները և հետևաբար ուսուցման կարիքները:

Մարզում առաջնահերթ խնդիր է շարունակում մնալ Գորիս քաղաքային համայնքում «Երեխաների ցերեկային խնամքի կենտրոն»-ի ստեղծման հարցը:

4.4.4 Քաղաժ դասերը և հետազա քայլերը

Մասնագիտական կրթությունը և ուսուցումը ոչ միշտ են զբաղվածության երաշխիք հանդիսանում: Զբաղվածության քաղաքականության այլ միջոցառումներին զուգահեռ, անհրաժեշտ է ուսուցումը համապատասխանեցնել աշխատանքի շուկայի պահանջներին: Մասնագիտական կրթությունը և ուսուցումը պետք է ներդաշնակեցվի տնտեսության նոր պահանջներին համապատասխանեցնելու միջոցառումների ընդհանուր շրջանակների հետ: Դեռևս հստակ դիրքորոշում չի ձևավորվել առ այն, թե ուսուցման ինչպիսի կարիքներ պետք է բավարարեն կամ ինչպիսի հմտություններ պետք է ձեռք բերվեն, որպեսզի պատշաճ կերպով հասցեագրվեն տնտեսության կարիքները և առավելագույնի հասցվեն մասնագիտական հաստատությունների շրջանավարտներին և գործազուրկների հնարավորությունները աշխատանք գտնելու ուղղությամբ:

Հետազայում նույնպես հետևողական աշխատանքներ պետք է տարվեն սոցիալական ծառայությունների մատչելիության և որակի բարձրացում ուղղությամբ:

Մարզում գործում են երեխաների ցերեկային խնամքի կենտրոններ, հասարակական կազմակերպությունների կողմից իրականացվող ծրագրերի շրջանակներում, որոնք կրում են ժամանակավոր բնույթ: Բնագավառում կարևորվում է պետական հովանավորչության հարցը, որպեսզի նշված կենտրոնների գործունեությունը չվտանգվի:

5. ԳՅՈՒՂԱՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

5.1 Քաղաքականության վերլուծություն

ՀՀ Սյունիքի մարզում 2012թ. ՄԶԾ կարևորագույն նպատակներից է գյուղատնտեսության գործունեության համար անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների ձևավորման և կատարելագործման միջոցով բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների ծավալների ավելացումը, արտադրության արդյունավետության բարձրացումը, իրացման խնդիրների լուծումը, որի արդյունքում կավելանա գյուղացիական տնտեսությունների եկամուտները և կկրճատվի աղքատությունը գյուղական բնակավայրերում:

2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ մարզում առկա 1128 տրակտորներից գարնան գյուղատնտեսական աշխատանքներին պատրաստ էին 851-ը, 175 հացահատիկահավաք կոմբայններից՝ 147-ը, 22 կերահավաք կոմբայններից՝ 22-ը:

Մարզում կարևորում է նաև հացահատիկի սերմարտադրության, սերմաթարմացման և սորտափորձարկմանն ուղղված միջոցառումները, որոնց ուղղությամբ տարվում են համապատասխան աշխատանքներ: Մարզ է ներկրվել հացահատիկի 4 նոր սորտեր, սորտափորձարկման նպատակով:

2012թ. առաջին կիսամյակի միջոցառումները հիմնականում ուղղվել են ֆերմերային և գյուղացիական տնտեսությունների կերարտադրության, արհեստական սերմնավորման, կաթնարտադրության խթանման, հացահատիկային կուլտուրաների սերմարտադրության, սորտաթարմացման բնագավառներին անասնապահության և դաշտավարության զարգացման ծրագրերում աջակցելու գործընթացներին:

5.2 Իրականացման առաջընթացը

ՀՀ 2012թ. պետական բյուջեի միջոցներով կատարվել է 49562 գլուխ խոշոր, 72306 գլուխ մանր եղջերավոր անասունների, 23721 գլուխ խոզերի, 31900 փեթակ մեղունների հակահամաճարակների դեմ պատվաստումներ:

Մարզում տարբեր դոնորների ֆինանսական աջակցությամբ ուսուցումներ և խորհրդատվական աշխատանքներ են կազմակերպվել մարզպետարանի, ԳԱՄԿ-ի, ՓՄՁ-ԶԱԿ-ի և հասարակական այլ կազմակերպությունների կողմից:

2012թ. առաջին կիսամյակում ՀՀ պետական բյուջեի, միջազգային կազմակերպությունների և ֆինանսական այլ աղբյուրների միջոցով իրականացվել են գյուղատնտեսության աջակցության որոշակի ծրագրեր:

- Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման ծրագրերի իրականացման գրասենյակի կողմից մարզում իրականացրել են Ծավ և Վարդանիձոր համայնքների ջրամատակարարման ծրագրեր 12.67 մլն դրամի գումարով:

- Շվեյցարիայի զարգացման և համագործակցության գործակալության ֆինանսավորմամբ, «Շեն» ԲՀԿ-ի միջոցով 2010թ. հաստատվել և 2012թ. շարունակվում է իրականացվել «Շուկաներ Մեղրիի համար» ծրագիրը: Անասնապահությամբ մասնագիտացված Սյունիքի մարզում իրացման շուկայի

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

մատչելիությանը և արտադրողի շահերի պաշտպանությանն ուղղված քայլ կարող է լինել 2012թ գյուղական համայնքներում կաթի հավաքման և նախնական վերամշակման կետերի և փոքր սպանդանոցների հիմնումը, որն արդեն քննարկվել է Վորլդ Վիժն Հայաստան կազմակերպության տարածաշրջանային գրասենյակների և «Աշտարակ կաթ» կազմակերպության հետ:

- «Բազմավարական զարգացման գործակալություն» ՀԿ կողմից 2012թ. առաջին կիսամյակում մարզում «Անասնապահության զարգացման ծրագիր Սյունիքի մարզում» նախագծի շրջանակներում իրականացվել է 3 միջոցառում՝ 194.8 մլն դրամ գումարով:

- ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրով Սյունիքի մարզում բրուցելոզ հիվանդության դեմ պայքարի փորձնական ծրագրի շրջանակներում իրականացվել է խոշոր և մանր եղջերավոր անասունների՝ համապատասխանաբար 1130 և 32481 պատվաստումներ:

- Պետական բյուջեով ոռոգման համակարգում վերակառուցման նպատակով կատարվել է 49.0 մլն դրամի, իսկ համայնքների կողմից՝ 7.1 մլն դրամի ներդրում:

- «Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» միջազգային բարեգործական կազմակերպության հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից իրականացվող «Հայաստանի Հանրապետության Սյունիքի մարզի Իշխանասար համայնքի ջրարբիացման համակարգի վերանորոգում» ծրագրի շնորհիվ /բարեգործական/ ընդհանուր ներդրումային գումարը կազմել է 824.9 հազ դրամ:

- «Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» միջազգային բարեգործական կազմակերպության հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից իրականացվող «Սիսիան-Գորիս մայրուղուն հարակից հատվածում կառուցված գյուղմթերքների մթերման կետի բարեկարգում» ծրագրի շնորհիվ /բարեգործական/ ներդրվել է 657.9 հազ դրամ:

- «Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» միջազգային բարեգործական կազմակերպության հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից իրականացվող «Փոքր ջերմոցների տրամադրում Կապանի տարածաշրջանի 3 համայնքների և Կապան քաղաքի 3 թաղամասերի 15 ընտանիքների:

- 2012թ. «Կապանի տարածաշրջանի ֆերմերների ասոցացիա» ՀԿ-ը Կապանի տարածաշրջանի 12 համայնքներում համակարգչային տեխնիկայի տրամադրում, ինտերնետ կապի ապահովում 1 տարի ժամկետով և համակարգչային դասընթացների կազմակերպում, որի ընդհանուր գումարը կազմել է 9.6 մլն դրամ:

- 2012թ. ՀՀ կառավարության կողմից Ճապոնիայի կառավարության դրամաշնորհով Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրված տրակտորներից չորսը՝ իրենց համապատասխան գործիքներով հատկացվել է մարզին, որի արժեքը կազմել է 16.0 մլն դրամ:

Աղյուսակ 5 Գյուղատնտեսության ոլորտի արդյունքային ցուցանիշները.

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Թիրախ	2012թ. 1-ին կիսամյակի փաստացի արդյունքը
----------------	-----------------------	-------	---

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

<p>Արդյունք 1.</p> <p>Մարզի հողային և մարդկային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործում:</p>	<p>1.1 Օգտագործվող վարելահողերի, խոտհարքների և արոտավայրերի մակերեսը</p> <p>1.2 Չօգտագործվող վարելահողերի տարածքը</p> <p>1.3 Ոռոգելի մշակաբույսերի ցանքատարածությունների մակերեսը</p> <p>1.4 Գյուղատնտեսության ոլորտում զբաղված աշխատուժի տեսակարար կշիռը</p>	<p>226800հա</p> <p>7100 հա</p> <p>6308 հա</p> <p>25 %</p>	<p>188579 հա</p> <p>7100 հա</p> <p>6308 հա</p> <p>25 %</p>
<p>Արդյունք 2.</p> <p>Ոռոգման համակարգի բարելավում</p>	<p>2.1 Ոռոգվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի մակերեսը</p> <p>2.2 ԶՕԸ-երին ոռոգման աշխատանքների կազմակերպման համար ՀՀ պետություններից հատկացումների չափը</p>	<p>3308հա</p> <p>92.600 մլն դրամ</p>	<p>3308հա</p> <p>72.600մլն դրամ</p>
<p>Արդյունք 3.</p> <p>Գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվության ավելացում, որակի բարելավում և հիվանդությունների կանխում</p>	<p>3.1 Կաթի արտադրության ծավալները</p> <p>3.2 Մսի արտադրության ծավալները</p> <p>3.3 Կաթի իրացման ծավալները</p> <p>3.4 Մսի իրացման ծավալները</p> <p>3.5 Բրդի իրացման ծավալները</p> <p>3.6 Ձվի իրացման ծավալները,</p> <p>3.7 Արհեստականորեն սերմնավորված խոշոր և մանր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը</p> <p>3.8 Համաճարակների դեմ պատվաստված</p>	<p>37.3 հազ տ</p> <p>12.5 հազ տ</p> <p>28.6 հազ. տ</p> <p>4.5 տ</p> <p>63 տ</p> <p>18.5 մլն հատ</p> <p>350 գլուխ</p>	<p>37.3 հազ տ</p> <p>12.5 հազ տ</p> <p>28.6 հազ. տ</p> <p>4.5 տ</p> <p>63 տ</p> <p>350 գլուխ</p> <p>350 գլուխ</p>

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	անասնազխաքանակը	281406 գլուխ	281406 գլուխ
Արդյունք 4. Գյուղատնտեսության արտադրական ենթակառուցվածքների բարելավում	4.1 Մեծածախ առևտրում ընդգրկված ֆերմերների քանակը	245 ֆերմեր	245 ֆերմեր
	4.2 Սառնարանների տարողունակությունը, 50տ. և 236խոր.մ /ընդամենը՝ 3 սառնարան/	50տ -236խոր.մ	50տ -236խոր.մ
	4.3 Գործարկված կաթի ընդունման և նախնական վերամշակման կետերի տարողունակությունը, 328տոննա, /ընդամենը՝ 28 կաթի կետ/	450 տոննա 28 կաթի կետ	450 տոննա 28կաթի կետ
	4.4 Փոքր սպանդանոցների տարողունակությունը, 150խոր.մ /ընդամենը՝ 1 արտոնագրված սպանդանոց/	150 խոր.մ	150 խոր.մ
	4.5 Ոռոգվող հողերի մակերեսը	6623 հա	6623 հա
	4.6 Հիմնանորոգված անասնաբուժական լաբորատորիաների թիվը	2	2

5.3 Խնդիրները

Տարեկան աշխատանքային պլանով նախատեսված միջոցառումների իրականացման ընթացքում առաջացած ամենամեծ խոչընդոտը 2012թ. 1-ին կիսամյակի ընթացքում միջին ցուցանիշներից ավելի երկարատև տեղումների քանակություններն էին, որից զգալիորեն տուժեցին գյուղատնտեսական մշակաբույսերը:

Ոլորտում առաջնահերթ խնդիրներն են.

- 1) գյուղատնտեսական տեխնիկայով ապահովվածության ցածր մակարդակը
- 2) մթերքների պահպանման առանձնահատկություններից ելնելով ժամանակակից տեխնոլոգիաներով զինված նախնական և հիմնական վերամշակման արտադրամասերի ստեղծումը
- 3) հացահատիկային մշակաբույսերի որակյալ և կոնդիկցիոն սերմերով ապահովվածությունը
- 4) մարզում սպանդանոցի և համակցված կետերի արտադրամասերի հիմնումը

- 5) մարզի 12 համայնքներում հակակարկտային համակարգերի տեղադրումը
- 6) գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացման ծավալների և ապրանքայնության մակարդակի բարձրացումը
- 7) մարզում փոքր և միջին բիզնեսի աջակցության գործուն և արդյունավետ մեխանիզմների կիրառումը
- 8) պետական աջակցությամբ գյուղատնտեսական մթերքների իրացման գործընթացի ճիշտ կազմակերպումը, որպես գյուղատնտեսության զարգացման կարևորագույն բաղադրիչ
- 9) արոտներ տանող հանդամիջյան ճանապարհների բարեկարգումը, արոտների մակերեսային և հիմնական բարելավման աշխատանքների իրականացումը, ջրարբիացումը, էլեկտրաֆիկացումը
- 10) անասնաբուժության ոլորտում անասունների արյունապարազիտային հիվանդությունների կանխարգելման ու բուժման միջոցառումների իրականացումը
- 11) օրգանական գյուղատնտեսության զարգացումը, նոր սորտերի և առաջավոր տեխնոլոգիաների ներդրումը:

5.4 Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը

2012թ. պետք է հետևողականորեն շարունակվեն վերոնշյալ խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը, ֆերմերային և գյուղացիական տնտեսությունների կերարտադրության, արհեստական սերմնավորման, կաթնարտադրության խթանման, հացահատիկային կուլտուրաների սերմարտադրության, սորտաթարմացման բնագավառներին, անասնապահության և դաշտավարության զարգացմանն աջակցելու գործընթացները:

Ոլորտում համապատասխան ներդրումների ապահովման դեպքում ակնկալվում են հետևյալ արդյունքները.

- 1) մարզի հողային ռեսուրսների նպատակային օգտագործման ապահովում
- 2) բուսաբուծական մթերքների՝ հատկապես տարբեր պտղատեսակների, կարտոֆիլի, հացահատիկի արտադրության ծավալների ավելացում, արդյունավետության բարձրացում, մթերքների ապրանքայնության մակարդակի բարձրացում
- 3) անասնապահական մթերքների՝ հատկապես մսի, կաթի, արտադրության ծավալների ավելացում, արտադրության արդյունավետության բարձրացում, անասնապահական մթերքների ապրանքայնության բարձրացում
- 4) մասնագիտացված տնկարանային և սերմնաբուծական տնտեսությունների) ձևավորում, որոնք հիմնականում կբավարարեն գյուղացիական տնտեսությունների պահանջարկը բարձրորակ տնկանյութի և սերմացուների նկատմամբ

- 5) բույսերի պաշտպանության պայքարի կենտրոնացված միջոցառումների իրականացում
- 6) մարզում տոհմային տնտեսությունների ձևավորում, արհեստական սերմնավորման աշխատանքների ընդլայնման միջոցով կենդանիների տոհմային հատկանիշների պահպանում և կատարելագործում, տոհմաբուծական ծառայությունների ձևավորում
- 7) կերային բազայի ընդլայնում, բազմամյա արժեքավոր կերային մշակաբույսերի ծավալների ավելացում, խոտհարքների և արոտների արդյունավետ օգտագործում
- 8) մարզի գյուղատնտեսության մասնագիտացմանը համապատասխան փոքր վերամշակող արտադրական կարողությունների (պտղի, կաթի, մսի, բրդի) ձևավորում
- 9) գյուղատնտեսական տեխնիկայով մարզի ապահովվածության մակարդակի բարձրացում, տեխնիկայի համատեղ օգտագործման (կոոպերացման սկզբունքով) կառույցների ձևավորում
- 10) տեղեկատվական և խորհրդատվական համակարգի կատարելագործում և մատչելիության մակարդակի բարձրացում
- 11) խոշոր ապրանքային ֆերմերային տնտեսությունների և կոոպերատիվների ձևավորում
- 12) մարզում ապահովագրական հանակարգի ձևավորման համար նախադրյալների ստեղծում
- 13) ոռոգման համակարգի բարելավում, մասնավորապես՝ նոր ջրագծերի, պոմպակայանների, ջրանցքերի կառուցմամբ և գոյություն ունեցողների վերանորոգմամբ
- 14) մարզի 4 տարածաշրջաններում գյուղատնտեսական մթերքների ընդունման մեծածախ շուկաների հիմնում, դրանք կահավորելով պահպանման համար անհրաժեշտ սարքավորումներով մարզում առկա գյուղատնտեսության գիտակ մասնագետների ներուժի նպատակային օգտագործում:

6. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

6.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Մարզի բնապահպանական իրավիճակը բարելավելու, շրջակա միջավայրի և բնական ռեսուրսների պահպանության և կառավարման խնդիրները լուծելու նպատակով նախատեսվել է աշխատանքներ տանել հետևյալ ոլորտներում՝

- 1) Անտառային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարում
- 2) Կենցաղային աղբի հեռացման և արդյունաբերական վտանգավոր թափոնների կառավարման խնդիրների կառավարում
- 3) Զրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարում
- 4) Հողերի դեգրադացիայի կանխումը և անապատացմանը նպաստող անտրոպոգեն գործոնների նվազեցումը
- 5) Մարգագետինների և արոտավայրերի բարելավում և արդյունավետ օգտագործում:

2009թ Մեղրու տարածաշրջանում հիմնադրվել է <<Արևիկ>> ազգային պարկը և <<Զանգեզուր>> արգելավայրը, որոնք զբաղեցնում են համապատասխանաբար 34401.8 հա և 17368.77 հա տարածք, որոնց կայացման գործընթացը շարունակվել է 2012 թվականի 1-ին կիսամյակի ընթացքում:

2012 թվականի 1-ին կիսամյակի ընթացքում որոշակի աշխատանքներ են տարվել մարզում գործող աղբավայրերի բարեկարգման և նորերի ստեղծման ուղղությամբ: Աղբահանությունը պատշաճ կազմակերպելու համար մարզի քաղաքային համայնքների տարածքում կահավորված են համապատասխան աղբատեղեր և տարբեր չափերի մոտ 350-360 մետաղյա աղբարկղեր: Բազմահարկ շենքերում գործում են մոտ 60-70 աղբատար խողովակներ: Գործում են միջհամայնքային աղբահեռացման 6 կազմակերպություններ, որոնք գործունեություն են ծավալում համաձայն կնքված պայմանագրերի:

Հայաստանի հետ Գերմանական ֆինանսական համագործակցության շրջանակներում Գերմանական KFW բանկի, ՀՀ բնապահպանության նախարարության հետ կնքված համաձայնագրի համաձայն սկսվել է Շիկահողի կենսոլորտային արգելոցի և շրջակա համայնքերի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի պիլոտային փուլը՝ 30.0 հազ եվրո ընդհանուր գումարով:

6.2 Իրականացման առաջընթացը

Աղյուսակ 6 Բնապահպանության ոլորտի արդյունքային ցուցանիշները

Հ/Հ	Միջոցառման անվանումը	Արդյունքային ցուցանիշներ	Թիրախ	2012թ. 1-ին կիսամյակի փաստացի
-----	----------------------	--------------------------	-------	-------------------------------

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

1	<p>Մարզային կառույցների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հասարակական կազմակերպությունների, ԲՊՏ Սյունիքի տարածքային բաժնի համագործակցության համար ինստիտուցիոնալ հիմքերի ստեղծում</p>	<p>Մեղրիի տարածաշրջանում ստեղծված «Արևիկ» ազգային պարկի կարողությունների ամրապնդում</p> <p>Համայնքները մասնակցություն տարածքների պլանավորման, կառավարման աշխատանքներին</p>	10 համայնք	10 համայնք
2	<p>ԱՊ տարածքում իրականացվող շինարարության և ծրագրերի վերաբերյալ հանրային կարծիքի ուսումնասիրություն, ՀԿ-երի միջոցով հանրային լուսմաների կազմակերպում</p>	<p>Համայնքային 5 կազմակերպությունների մասնակցություն ԱՊ տարածքում իրականացվող աշխատանքներին</p> <p>Հ/Կ -ների ակտիվ գործունեություն</p> <p>Մարզի 4 համայնքներում ՀԿ-ների կողմից հանրային լուսմաների կազմակերպում</p>	5 կազմ. 4 ՀԿ 12 հանրային լուսմաներ	5 կազմ. 4 ՀԿ 12 հանրային լուսմաներ
3	<p>Անտառների կառավարման բարելավում</p>	<p>Ստեղծման փուլում է գտնվում Կապանի տարածաշրջանում մեկ տնկարանային տնտեսություն</p> <p>Մարզի անտառտնտեսություններում նոր անտառների տնկում, անտառլրացման, անտառվերականգնման և նախորդ տարիներին հիմնված անտառի լրացման աշխատանքների կատարում</p> <p>Անտառամիջյան ճանապարհների բարելավում</p>	149520տն կի 15հա տնկում 20հա լրացում 8,5կմ կառուցում 7,5կմ բարելավ գում	52000տնկ ի 15հա տնկում 20հա լրացում 8,5կմ կառուցվել է 7,5կմ բարելավվել է
4	<p>Ագարակի, Ողջի և Նորաշենիկ գետերի վերահսկողության կազմակերպում</p>	<p>Նշված գետերի ջրի լաբորատոր ստուգում: Այդ նպատակով կեղտաջրերի հեռացման ցանցի բարելավում</p>	29 նմուշ	29 նմուշ
5	<p>Արտադրական և կենցաղային թափոնների տեղադրման համակարգի կատարելագործում</p>	<p>Խոշոր բնակավայրերի աղբավայրերի կառավարման պլանների կազմում</p>	6	6

6.3 Խնդիրները

Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի և բնական ռեսուրսների պահպանության և կառավարման խնդիրները մեծ չափով առկա են նաև Սյունիքի

մարզում: Դրանք են՝ անտառային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարումը, կենցաղային աղբի հեռացման և արդյունաբերական վտանգավոր թափոնների կառավարման խնդիրները, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարումը, օգտագործումը, հողերի դեգրադացիայի կանխումը, անապատացմանը նպաստող անտրոպոգեն գործոնների նվազեցումը, մարզագետիկների բարելավումը և արդյունավետ օգտագործումը:

6.4 Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը

Անտառներով համեմատաբար հարուստ Սյունիքը գտնվում է որոշակի հակասական վիճակում՝ մի կողմից առկա են հարուստ և գեղատեսիլ անտառներ, իսկ մյուս կողմից՝ հանքային պաշարներով՝ մետաղներով, քարերով հարուստ ընդերքը հանքարդյունահանվում է, որը սոցիալ-տնտեսական դրական հետևանքների հետ մեկտեղ մարզում առաջացրել է բնապահպանական բազում խնդիրներ:

Գործող հանքարդյունաբերությանը զուգահեռ իրականացվում է նաև հանքային պաշարների հետազոտություն և գնահատում, որը կարող է մարզի տարածքում փոխել հանքարդյունաբերության աշխարհագրությունը: Հանքարդյունաբերության տեղաշարժը, կլուծի բազմաթիվ ռազմավարական հարցեր, բայց էկոլոգիայի տեսանկյունից լուրջ մտահոգությունների պատճառ է, քանի որ՝ որքան շատանան հանքավայրերը, այնքան կմեծանա շրջակա միջավայրի աղտոտվածությունը, կվտանգվի անտառների ճակատագիրը:

Կարևոր է համայնքների, հասարակության լայն շերտերի մասնակցությունը բնապահպանության հարցերում: Այստեղ համայնքների, հասարակության և պետության փոխհամաձայնեցված, ներդաշնակ գործունեությունը կարող է ապահովվել միայն տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հասարակության լայն խավերի, հասարակական կազմակերպությունների ակտիվ ներգրավման միջոցով: Օրենսդրական բավարար բազա կա /ՀՀ Սահմանադրություն, ՀՀ միջազգային պայմանագրեր, «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենք, ՀՀ օրենսգրքեր և այլն/, հասարակությանը նույնպես այս գործընթացներում ներգրավելու համար և այդ ներգրավվածությունը որոշակի չափով առկա է, սակայն այն բավարար համարել չի կարելի, քանզի ակնկալվում է ավելի մեծ մասնակցություն այս խնդիրներին: Ինչ-որ տեղ հասարակության անբավարար մասնակցությունն այստեղ հենց մարդկանց մի ստվար հատվածի կրավորական դիրքորոշման արդյունք է:

2012թ ապրիլի 27-ին Կապանի քաղաքապետարանում Համաձայն <Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փարձաքննության մասին> ՀՀ օրենքի, մարզպետարանի, բնապահպանական պետական տեսչության Սյունիքի մարզի տարածքային բաժնի, հասարակական և շահագրգիռ կազմակերպությունների և քաղաքացիների մասնակցությամբ հասարակական լսումներ են կազմակերպվել <Դինո Գոլթ Մայնինգ Քամփնի> ՓԲ ընկերության հարստացուցիչ ֆաբրիկայի ֆլոտացիոն ցիկլի վերազինման շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատական» նախագիծի վերաբերյալ:

7. ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

7.1 Քաղաքաշինություն

7.1.1 Քաղաքականության վերլուծություն

2012 թվականի 1-ին կիսամյակում քաղաքաշինության բնագավառի հիմնախնդիրները կապված են մարզի ուսումնական հաստատությունների, մշակութային և առողջապահական օբյեկտների և ջրամատակարարման համակարգերի կառուցման ու հիմնանորոգման, բնակավայրերի գազիֆիկացման, մարզի համայնքների կողմից իրականացվող քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության ու զոհված /մահացած/ և հաշմանդամ դարձած զինծառայողների /ազատամարտիկների/ ընտանիքների բնակարանային պայմանների բարելավման, հետ:

7.1.2 Իրականացման առաջընթացը

Բնակարանաշինություն և քաղաքաշինական այլ խնդիրներ:

Մարդկային աղքատության հետ առնչվող հիմնախնդիրների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ Սյունիքի մարզի մարդկային աղքատության հաղթահարման գերակայություններն առնչվում են նաև բնակչության բնակարանային ապահովման հետ:

«Շվեյցարիայի զարգացման և համագործակցության գործակալություն» բարեգործական կազմակերպության միջոցներով շարունակվել է "Սոցիալական տուն՝ աջակից պայմաններով" ծրագրի շրջանակներում Գորիս քաղաքում սոցիալապես անապահով խավի համար 22 բնակարանոց շենքի կառուցումը: Անցած վեց ամիսներին այստեղ իրականացվել է 87,24 մլն դրամի շինմոնտաժային աշխատանք:

Շարունակվել են նաև զոհված /մահացած/ և հաշմանդամ դարձած զինծառայողների /ազատամարտիկների/ ընտանիքների բնակարանային պայմանների բարելավման ուղղությամբ տարվող աշխատանքները: 2012թ. անցած վեց ամիսների ընթացքում ՀՀ պաշտպանության նախարարություն են ներկայացվել 9 ընտանիքների անձնական գործեր՝ սահմանված կարգով ընթացք տալու համար: Նույն ժամանակամիջոցում համայնքների կողմից հաշվառման են վեցվել կարիքավոր ևս չորս ընտանիքներ:

Նախատեսվում է 2012 թվականին շարունակել Կապան քաղաքում երիտասարդ ընտանիքների համար կառուցվող 330 բնակարանոց, 3 շենքերի շինարարությունը:

2012թ. 1-ին կիսամյակում ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին մարզում իրականացվել են 495,08 մլն դրամի շինարարական աշխատանքներ, այդ թվում՝ Գորիսի Ա. Սաթյանի անվան երաժշտական դպրոցի վերանորոգման գծով՝ 7,12 մլն դրամ, Աճանան գյուղի դպրոցի կոյուղագծի վերանորոգման գծով՝ 2,74 մլն դրամ, <Սիսիանի բժշկական կենտրոն> ՓԲԸ-ի պոլիկլինիկական մասնաշենքի

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

վերանորոգման գծով՝ 18,26 մլն դրամի, Սառնակունքի հանդիսությունների տան վերանորոգման գծով՝ 4,24 մլն դրամի, «Գորիսի թիվ 2 դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի վերանորոգման գծով՝ 34,52 մլն դրամի, «Գորիսի թիվ 5 դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի վերանորոգման գծով՝ 27,3 մլն դրամի, Կապանի թիվ 4 մանկապարտեզի վերանորոգման գծով՝ 3,1 մլն դրամի, Սիսիանի թիվ 3 մանկապարտեզի վերանորոգման գծով՝ 6,92 մլն դրամի, Գորիսի մանկավարժական քոլեջի սանհանգույցների վերանորոգման գծով՝ 0,94 մլն դրամի, Կապանի թանգարանի շենքի վերանորոգման գծով՝ 7,54 մլն դրամի, Անգեղակոթ գյուղի դպրոցի հիմնանորոգում՝ 68,0 մլն դրամ, Սիսիանի ավագ դպրոցի հիմնանորոգում՝ 79,0 մլն դրամի, Սիսիանի ֆիզկուլտուրնիկների փողոցի թիվ 2 բազմաբնակարան շենքի վթարային 4-րդ մուտքի ուժեղացման և ամրացման գծով՝ 48,4 մլն դրամի, «Տեղի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցման գծով՝ 80,0 մլն դրամի, «Կապանի թիվ 2 ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցման գծով՝ 107,0 մլն դրամի գումարով:

Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի միջոցով Անգեղակոթի համայնքի կենտրոնի շենքի հիմնանորոգման գծով կատարվել է՝ 58,0 մլն դրամի, Խնձորեսկի մշակույթի կենտրոնի շենքի հիմնանորոգման գծով՝ 58,5 մլն դրամի, Խնածախի դպրոցի հիմնանորոգման գծով՝ 7,0 մլն դրամի, Գեղանուշի դպրոցի սպորտ դահլիճի վերանորոգման գծով՝ 1,2 մլն դրամի Բնունիսի հիմնական դպրոցի կառուցման գծով՝ 25,0 մլն դրամի շինարարական աշխատանքներ:

Դատաիրավական բարեփոխումներ:

Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ շարունակվում է Կապանի դատարանի շենքի կառուցման աշխատանքները՝ նախատեսված 507,0 մլն դրամից կատարվել է 220,0 մլն դրամ:

Աղյուսակ 7 Մարզում 2012 թվականի 1-ին կիսամյակում իրականացված շինարարական աշխատանքների վերաբերյալ

Հ/Հ	Օբյեկտի անվանումը	Տարեկան նախատեսված /մլն դրամ/	2012 թվականի 1-ին կիսամյակում փաստացի կատարված /մլն դրամ/
	գ.Սառնակունքի հանդիսությունների տան վերանորոգում	4.24	4,24
	<Սիսիանի բժշկական կենտրոն> ՓԲԸ-ի պոլիկլինիկական մասնաշենքի վերանորոգում	18,26	18,26
	ք.Սիսիանի ֆիզկուլտուրնիկների փողոցի թիվ 2 բազմաբնակարան շենքի վթարային 4-րդ մուտքի ուժեղացում և ամրացում	48,4	48,4
	«Անգեղակոթի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի	286,625	68,0

**ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ**

հիմնանորոգում		
«Տեղի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցում	255,9756	80,0
«Կապանի թիվ 2 ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցում	74,0244	107,0
«Սիսիանի ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի հիմնանորոգում	103,5515	79,0
գ. Աճանանի դպրոցի կոյուղագծի վերանորոգում	2,74	2,74
«Գորիսի թիվ 2 դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի վերանորոգում	34,52	34,52
«Գորիսի թիվ 5 դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի վերանորոգում	27,3	27,3
Կապանի թիվ 4 մանկապարտեզի վերանորոգում	3,1	3,1
Սիսիանի թիվ 3 մանկապարտեզի վերանորոգում	6,92	6,92
Գորիսի մանկավարժական քոլեջի սանհանգույցների նորոգում	1,77	0,94
Բնունիսի հիմնական դպրոցի շենքի կառուցում	40,325	25,0
Խնածախի դպրոցի հիմնանորոգում	7,0	7,0
Գեղանուշի միջնակարգ դպրոցի սպորտդահլիճի վերանորոգում	3,76	1,2
Խնձորեսկի մշակույթի կենտրոնի շենքի հիմնանորոգում	63,76	58,5
ք. Կապանի թանգարանի շենքի վերանորոգում	7,54	7,54
ք. Գորիսի Սաթյանի անվան երաժշտական դպրոցի վերանորոգում	7,12	7,12
Անգեղակոթի համայնքի կենտրոնի շենքի հիմնանորոգում	62,27	58,0
Հալիձորի բերդի վերանորոգում	5,0	0
Վաղատնի գյուղի Որոտնավանքի վերանորոգում	12,5	0
<Կապանի ԲԿ> ՓԲԸ թերապևտիկ մասնաշենքի վերանորոգում	200,0	0
<<Մեղրու տարածաշրջանային ԲԿ>> ՓԲԸ նոր մասնաշենքի կառուցում	150,0	0
<<Սոցիալական տուն աջակից պայմաններով>> ծրագրի շրջանակներում Գորիս քաղաքում 22 բնակարանոց շենքի կառուցում	104,2	87,24
Կապան քաղաքում երիտասարդ ընտանիքների համար 330 բնակարանոց, 3 շենքերի կառուցում	680,0	0
Կապանի դատարանի շենքի կառուցում	507,0	220,0
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	2430,9015	952,02

7.1.3 Խնդիրները

Մարզի տարածքում կատարվող քաղաքաշինական աշխատանքների կատարման համար առաջանում են որոշակի դժվարություններ և խնդիրներ, մասնավորապես շինարարական աշխատանքները ժամանակին և որակով սկսելու ու կատարելու համար խոչնդոտ է հանդիսանում ֆինանսական միջոցների բացակայությունը:

7.1.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Անհրաժեշտ է բարելավել բնակավայրերի քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման, հանրակրթական դպրոցների շինարարության և հիմնանորոգման, առողջապահական, մշակութային, մարզական օբյեկտների, բնակֆոնդի և վարչական շենքերի հիմնանորոգման, բնակարանաշինության, բարեկարգման, բազմաբնակարան շենքերի կառավարման գործընթացները:

8. ՄԱՐԶԱՅԻՆ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐ

8.1 Ճանապարհաշինություն

8.1.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Ճանապարհաշինության ոլորտում իրականացվող քաղաքականությունն ուղղված է առկա ճանապարհային ցանցի հիմնանորոգմանը, վերականգմանն ու պահպանմանը: 2012 թ. ՄԶԾ աշխատանքային պլանով նախատեսվել էր

ա/ միջպետական, հանրապետական, համայնքային նշանակության ճանապարհների նորոգում

բ/ միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհների ձմեռային, ընթացիկ պահպանության և շահագործման աշխատանքներ

գ/ մարզային նշանակության ճանապարհների ձմեռային, ընթացիկ պահպանության և շահագործման աշխատանքներ

2012 թվականի 1-ին կիսամյակում վերոհիշյալ աշխատանքներն իրականացնելու համար հիմնանորոգման ժամանակ կատարվել են փոսային նորոգումներ, վերանորոգման, և սպասարկման ժամանակ՝ նաև կոպճապատման և հողային հարթեցման աշխատանքներ:

8.1.2 Իրականացման առաջընթաց

2012 թվականի 1-ին կիսամյակում ՀՀ պետական բյուջեով նախատեսված 1737.191 մլն դրամի դիմաց կատարվել է տարբեր նշանակության ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհների հիմնանորոգման, պահպանման ու շահագործման, ձմեռային պահպանության համար 630.01 մլն դրամ ընդհանուր գումարի աշխատանքներ, իսկ այլ ֆինանսավորման աղբյուրներով՝ 201.88 մլն դրամ ընդհանուր գումարի աշխատանքներ: Ընդհանուր առմամբ տարբեր ֆինանսավորման աղբյուրներով 2012 թվականի վեց ամսվա ընթացքում մարզի ճանապարհաշինարարական և այլ կազմակերպությունների կողմից իրականացվել է ավելի քան 831.89 մլն դրամի աշխատանքներ:

Հասարակական տրանսպորտի աշխատանքներն անվտանգ կազմակերպելու և բարելավելու նպատակով ներմարզային 3 երթուղիներում ուղևորափոխադրումներն իրականացնող կազմակերպությունների ընտրության համար կազմակերպվել և սահմանված կարգով անց են կացվել նոր մրցույթներ:

8.1.3 Խնդիրներ

Մարզի տարածքում կատարվող ճանապարհաշինարարական աշխատանքների կատարման ժամանակ առաջանում են որոշակի դժվարություններ և խնդիրներ՝ մասնավորապես կապված եղանակային անբարենպաստ պայմանների հետ:

8.1.4 Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը

Անհրաժեշտ է ապահովել տարվա բոլոր եղանակներին տրանսպորտային միջոցների հուսալի և անխափան երթևեկությունը, մարզային նշանակության ճանապարհների երկարակեցությունը, շահագործումը և պահպանումը, համայնքների և մարզկենտրոնի միջև մշտական տրանսպորտային կապը:

8.2 Ջրամատակարարում և ջրահեռացում

8.2.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Այս ոլորտի քաղաքականությունը հիմնականում ուղղված է բնակչությանը հասանելի, մատչելի և որակյալ խմելու ջուր մատակարարելու խնդրին, որն ուղղակիորեն կնպաստի մարզի բնակչության աղքատության նվազեցմանը:

Ոլորտում անհրաժեշտ են զգալի ներդրումներ՝ ներառյալ ջրամատակարարման առկա համակարգերի պահպանման և վերականգնման, ոլորտում գործող ընկերությունների կառավարման արդյունավետության բարձրացման, ինչպես նաև ջրամատակարարման համակարգերի արդիականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսավորումը:

ԿԶԾ-ն կարևորում է խմելու ջրի մատչելիության և հասանելիության, ինչպես նաև ջրի որակի խնդիրները, որոնք էապես ազդում են բնակչության կենսամակարդակի վրա: Մարզի 7 քաղաքային և 102 գյուղական համայնքներից միայն 6 քաղաքային (Կապան, Գորիս, Սիսիան, Քաջարան, Մեղրի, Ագարակ) և 17 գյուղական (Սյունիք, Աճանան, Քարահունջ, Հարթաշեն, Շինուհայր, Խոտ, Հարժիս, Հալիձոր, Տեղ, Կոռնիձոր, Քարաշեն, Ույծ, Աշտավան, Իշխանասար, Սպանդարյան, Կարճևան, Վարդանիձոր) համայնքներն են խմելու ջուրը ստանում կենտրոնացված ջրամատակարարման համակարգերից, որտեղ սահմանված կարգով կատարվում է ջրի վարակազերծում: Մյուս բնակավայրերի, հատկապես գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ցանցերը հանդիսանում են համայնքային սեփականություն և գտնվում են խիստ անբարվոք ու մաշված վիճակում, ինչը լուրջ խնդիրներ է առաջացնում բնակչությանը ստանդարտներին համապատասխան որակյալ ջրամատակարարման հարցում: Գլխամասային կառույցները չունեն սանիտարական պահպանման գոտիներ, բնակչությանը տրվող ջուրը հիմնականում չի վարակազերծվում:

8.2.2 Իրականացման առաջընթացը

2012-2013թթ. Սյունիքի մարզի քաղաքային և գյուղական համայնքներում ներդրումային ծրագրերի շրջանակներում նախատեսվում է՝ Կապան և Մեղրի քաղաքներում՝ 2.639 մլն, Խոտ, Հալիձոր, Շինուհայր, Իշխանասար, Սպանդարյան, Խալաջ ու Սյունիքի համայնքներում՝ 3,1 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամով ջրամատակարարման ներքին ցանցերի բարելավման աշխատանքները:

«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի սեփական միջոցների հաշվին նախատեսվում է ջրամատակարարման և ջրահեռացման ցանցերի նորոգման աշխատանքներ տանել Արավուս, Վարդանիձոր, Մեղրի և տարածաշրջանի այլ համայնքներում շուրջ 30.0 մլն դրամի սահմաններում:

2012 թվականի 1-ին կիսամյակում Ասիական զարգացման բանկի վարկային ծրագրի շրջանակներում 61.0 մլն դրամի հիմնանորոգման աշխատանքներ են կատարվել Ագարակ քաղաքի խմելու ջրի մաքրման կայանում:

Համայնքների սեփական միջոցների և բարեգործական կազմակերպությունների միջոցներով 93.738 մլն դրամի աշխատանքներ են կատարվել Տորունիք, Արծվանիկ, Նոր աստղաբերդ, Լոր, Շաքե, Անգեղակոթ, Վերիշեն, Դարբաս, Նժդեհ, Շաղատ, Որոտան և Գեղի համայնքների խմելու ջրամատակարարման արտաքին և ներքին ցանցերում:

8.2.3 Խնդիրները

Մարզի համայնքների խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման ցանցերի հիմնական մասը ունեն 30-40 տարվա հնություն, խարխլված են և ենթակա են հիմնանորոգման: Պետբյուջեի և այլ ներդրողների սուղ միջոցները բավարար չեն հիմնախնդիրները կարգավորելու համար, մինչդեռ ՀՀ պետական բյուջեով այդ նպատակով ֆինանսական միջոցներ չեն նախատեսվում:

8.2.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ցանցերը հանդիսանում են համայնքային սեփականություն և գտնվում են խիստ անբարվոք ու մաշված վիճակում, ինչը լուրջ խնդիրներ է առաջացնում բնակչությանը ստանդարտներին համապատասխան որակյալ ջրամատակարարման հարցում: Գլխամասային կառույցները չունեն սանիտարական պահպանման գոտիներ, բնակչությանը տրվող ջուրը հիմնականում չի վարակազերծվում:

Հետագա ծրագրերում պետք է հաշվի առնվեն մարզի զարգացման ծրագրով նախատեսված առաջնահերթությունները:

8.3 Գազամատակարարում

8.3.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Գազի ֆիկացումը մարզի զարգացման կարևոր նախապայմաններից մեկն է: Երկարատև ձմեռները և այլ ընտրանքային էներգիայի աղբյուրների բացակայությունը ընդգծում են բնական գազի մատակարարման հրատապությունը համայնքների համար: Միաժամանակ գազի առկայությունը յուրաքանչյուր տնային տնտեսությունում հնարավորություն կտա տնտեսել տարեկան շուրջ 10-12 խ.մ. վառելափայտ, որն իր

հերթին նշանակում է շրջակա միջավայրի էկոհամակարգի բարելավում:

Համայնքներում գերակայություն է համարվում գազամատակարարման ցանցի կառուցումը:

8.3.2 Իրականացման առաջընթացը

2012 թվականի 1-ին կիսամյակում շարունակվել են մարզի բնակավայրերի գազիֆիկացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքները: Տարվա ընթացքում <<Հայրուսգազարդ> ՓԲԸ-ի կողմից բաժանորդների թիվը ավելացվել է 229-ով, որից 194 -ը բազմաբնակարան շենքերի բնակարաններ են, իսկ 35-ը՝ անհատական տներ: Տարեսկզբի 23352-ի դիմաց բաժանորդների թիվը հուլիսի 1-ի դրությամբ կազմել է 23581-ի, կամ աճը կազմել է 101,0%: Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2008 թվականի հուլիսի 30-ի N128-Ա կարգադրությամբ հաստատված միջոցառումների ցանկում ընդգրկված Խնածախ, Վաղատուր, Խոզնավար և Սպանդարյան գյուղերի գազիֆիկացման խնդիրը <<Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման ԾՎԿԳ>> ՊՀ-ի կողմից ներառվել է 2012 թվականի ծրագրերում: Նախագծանախահաշվային փաստաթղթերը պատրաստ են: Նախատեսվում է ս.թ. հուլիս ամսին անցկացնել շինարարության կապալառուի մրցույթ և սկսել շինարարական աշխատանքները: Որոշակի աշխատանքներ են տարվել համայնքների գազամատակարարման ցանցերի ընդլայնման ուղղությամբ: Համայնքների սեփական միջոցների և բարեգործական կազմակերպությունների միջոցներով 17.829 մլն դրամի աշխատանքներ են կատարվել Սզնակ, Լեռնաձոր, Բարիկավան գյուղերում: «Զանգեզուրի ՊՄԿ» ՓԲԸ-ի միջոցներով գազաֆիկացվել է նաև Կապանի թիվ 2 նախադարոցական ուսումնական հաստատությունը, որտեղ կատարվել է 18.0 մլն դրամի աշխատանք:

8.3.3 Խնդիրները

Չնայած բաժանորդների թիվը խորհրդային տարիների համեմատ զգալիորեն աճել է, մարզում գազիֆիկացումն իրականացվում է դանդաղ տեմպերով: Մարզի 135 բնակավայրերից գազիֆիկացված է ընդամենը 31 բնակավայր:

<<Հայրուսգազարդ>> ՓԲԸ-ի ներդրումները բավարար չեն ապահովելու նույնիսկ հիմնական գազատարին համեմատաբար մոտ գտնվող համայնքների գազիֆիկացման համար:

8.3.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Գազամատակարարման ոլորտում իրականացվելիք ներդրումային քաղաքականությունը պետք է ուղղված լինի գազամատակարարման հասանելիության աստիճանի բարձրացմանը: Անհրաժեշտ է գազիֆիկացման աշխատանքներ իրականացնել Մեղրի և Ագարակ քաղաքներում, ինչպես նաև գյուղական և հատկապես սահմանամերձ ու բարձր լեռնային բնակավայրերում, ինչի շնորհիվ կկանխվի

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄՁԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

բնակչության արտահոսքը և նպաստավոր սոցիալական պայմաններ կստեղծվեն
գյուղերի հետագա զարգացման համար:

9. ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ, ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

9.1 Տարածքային կառավարում

9.1.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Հայաստանի մարզերում ներդրված տարածքային կառավարման համակարգը գործում է արդյունավետությամբ, սակայն շարունակական կատարելագործման կարիք ունի: Դեռևս 2009 թվականից շրջանառության մեջ է ՀՀ Նախագահի 1997 թվականի մայիսի 6-ի «Հայաստանի Հանրապետության մարզերում պետական կառավարման մասին» ՆՀ-728 հրամանագրում փոփոխություններ կատարելու մասին ՀՀ Նախագահի հրամանագրի նախագիծը, որը ներկայացվել է մարզպետարաններին և որի վերաբերյալ Սյունիքի մարզպետարանի կողմից նույնպես ներկայացվել են առաջարկություններ:

ՀՀ կառավարության 2002 թվականի սեպտեմբերի 19-ի N1795 որոշմամբ հաստատված ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանի կազմակերպական կառուցվածքը ՀՀ կառավարության 2009 թվականի ապրիլի 2-ի N329-Ն որոշմամբ ենթարկվեց փոփոխությունների: Մարզպետարանի կառավարման նոր կազմակերպական կառուցվածքը հնարավորություն է տալիս հիմնականում լուծելու առկա հիմնախնդիրները և արդյունավետ կերպով իրականացնելու մարզպետի լիազորությունները: Ինչպես ենթադրվել էր՝ փոփոխությունների դինամիկան շարունակվեց (ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունիսի 10-ի N718-Ն որոշմամբ ընդլայնվեց մեկ բաժնի գործառույթների շրջանակը) և էլի կարող է շարունակվել, քանի որ համակարգն անընդհատ հարմարեցվում է ընթացող զարգացումներին:

Էլեկտրոնային կառավարման բնագավառում Սյունիքի մարզպետարանում առաջընթացը շոշափելի է: Այսպես՝ Հայաստանի տարածքային կառավարման էլեկտրոնային համակարգի ներդրման արդյունքում Սյունիքի մարզն ինտերնետում ներկայացված է պաշտոնական նոր կայքով (<http://syunik.gov.am>), որն անընդհատ կատարելագործվում է, Mulberry համակարգը 2009 թվականի դեկտեմբերից վերջնականապես ներդրվել է մարզպետարանում և մարզպետարանի փաստաթղթաշարժի գերակշիռ մասն իրականացվում է այս համակարգով, առկա է տվյալների բավարար բազա, որն անընդհատ ճշգրտվում է:

9.1.2 Իրականացման առաջընթացը

Սյունիքի մարզում 2012 թվականի առաջին կիսամյակում շարունակվել են տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման համակարգերի կատարելագործման, ինչպես նաև քաղաքացիական հասարակության հիմքերի ամրապնդմանն ուղղված միջոցառումները:

Տարածքային կառավարման բնագավառում 2012 թվականի առաջին կիսամյակում

Սյունիքում իրագործվել է հետևյալը.

- 1) Մարզպետին օրենսդրությամբ վերապահված լիազորությունների շրջանակներում ֆինանսների, քաղաքաշինության, բնակարանային և կոմունալ տնտեսության, տրանսպորտի և ճանապարհաշինության, գյուղատնտեսության և հողօգտագործման, կրթության, առողջապահության, սոցիալական ապահովության, մշակույթի և սպորտի, բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության բնագավառներում ՀՀ կառավարության տարածքային քաղաքականության իրականացում, ոստիկանության և ազգային անվտանգության, պաշտպանության, կապի, էներգետիկայի, հարկային, արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության ու այլ ոլորտներում հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային ծառայությունների գործունեության համակարգում:
- 2) Սյունիքի մարզպետարանի, հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային ստորաբաժանումների, ՏԻՄ-երի, ինչպես նաև ոչ պետական հատվածի փոխհարաբերությունների շարունակական կատարելագործմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում:
- 3) Մարզպետարանի կողմից ՏԻՄ-երին տրամադրվող մեթոդաբանական օգնության, դրա տրամադրման մեխանիզմների հստակեցում և դրանց արդյունավետության բարձրացում:
- 4) Մարզային զարգացման գործընթացներում Սյունիքի մարզի խորհրդի դերը բարձրացնելուն ուղղված միջոցառումներ:
- 5) Մարզպետարանի աշխատակազմի կարողությունների որոշակի հզորացում:
Ընթացել են մարզպետարանի քաղաքացիական ծառայության թափուր պաշտոնների համալրման, ինչպես նաև քաղաքացիական ծառայողների վերապատրաստման ու ատեստավորման շարունակական գործընթացները: Հաշվետու ժամանակաշրջանում վերապատրաստվել է 15 քաղաքացիական ծառայող:
- 6) Մարզպետարանի ֆունկցիոնալ գործունեության ապահովման տեսանկյունից կարևոր, ներքին փաստաթղթաշրջանառության արդյունավետ կազմակերպում և այդ գործընթացում համակարգչային տեխնոլոգիաների պարտադիր կիրառում:
- 7) Մարզպետարանի պաշտոնական տեղեկատվության շրջանառության՝ առավելագույն չափով էլեկտրոնային տարբերակով իրականացում: Հայաստանի տարածքային կառավարման էլեկտրոնային համակարգի ներդրման արդյունքում Սյունիքի մարզն ինտեգրնետում ներկայացված է պաշտոնական կայքով (<http://syunik.gov.am>): Դա հնարավորություն է տալիս հրապարակային դարձնել տարածքային կառավարման բնագավառում մարզպետի և մարզպետարանի գործունեությունը: ՀՀ կառավարության 2009 թվականի հունվարի 15-ի N40-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ կառավարության 2009 թվականի գերակա խնդիրների ծրագրի համաձայն, 2009 թվականի դեկտեմբերին Սյունիքի մարզպետարանում ներդրվեց Mulberry համակարգը, որը 2010, 2011 թվականների և 2012 թվականի առաջին կիսամյակի արդյունքներով ապահովեց մարզպետարանի գործունեության զգալի արդյունավետություն: 2012 թվականի առաջին կիսամյակում նույնպես

փաստաթղթաշարժի գերակշիռ մասն իրականացվել է հենց այս համակարգի միջոցով: Զգալիորեն կրճատվել է ավելորդ փաստաթղթաշարժը, բարձրացել աշխատանքի արդյունավետությունը: Չնայած դրան, համակարգը դեռևս կատարելագործման կարիք ունի: Անհրաժեշտ է՝ փաստաթղթերի փոխանակման ալգորիթմը դինամիկ կերպով կատարելագործել, ունենալ դասակարգված էլեկտրոնային պանակներ ստեղծելու, միատեսակ փաստաթղթերը դրանց մեջ պահելու, փաստաթղթերն արագ գտնելու և մի շարք այլ հնարավորություններ:

Բարձր տեխնոլոգիաների արդի արագընթաց զարգացումների ֆոնի վրա առաջացել է նաև մարզի քաղաքապետարանների և գյուղապետարանների աշխատակազմերում նույնպես այս համակարգը (կամ նմանատիպ համակարգեր) ներդնելու անհրաժեշտությունը: Եթե համակարգը ներդրվի տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ինչպես նաև հանրապետական գործադիր մարմինների բոլոր տարածքային ստորաբաժանումներում, ապա զգալիորեն կբարձրանա այս մարմինների հետ աշխատելու արդյունավետությունը, քաղաքապետարանների և գյուղապետարանների աշխատակազմերում կփոխվի կադրերի որակական մակարդակը:

Մարզի մի շարք համայնքներում ներդրված են համայնքային կառավարման տեղեկատվական համակարգեր (ՀԿՏՀ), որոնց արդյունավետ շահագործումն ապահովելու նպատակով, հաշվետու ժամանակաշրջանում նույնպես շարունակվել է մարզպետարանի և համապատասխան աշխատակազմերի համագործակցությունը: 2012 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ այս համակարգի միջոցով արդեն գործում են Կապան, Գորիս, Սիսիան, Քաջարան, Ագարակ և Մեղրի քաղաքային համայնքների պաշտոնական կայքերը: Աշխատանքներ են տարվում ՀԿՏՀ ունեցող մյուս համայնքները նույնպես համացանցին միացնելու ուղղությամբ:

9.1.3 Խնդիրները

Տարածքային կառավարման համակարգում ձևավորված մշակույթի առանձին տարրեր անհրաժեշտ է տարածել նաև տեղական ինքնակառավարման համակարգում: Առանց տեղական ինքնակառավարման համակարգի հետ սերտ համագործակցության հնարավոր չէ ապահովել երկու համակարգերի կառավարման արդյունավետությունը: Այս ենթատեքստում բարձր տեխնոլոգիաների արդի արագընթաց զարգացումների ֆոնի վրա առաջացել է նաև մարզի համայնքներում նույնպես Mulberry համակարգը կամ նմանատիպ որևէ համակարգ ներդնելու անհրաժեշտությունը: Եթե այդպիսի համակարգ ներդրվի քաղաքապետարաններում ու գյուղապետարաններում, զգալիորեն կբարձրանա համայնքների հետ աշխատելու արդյունավետությունը, դրանցում կփոխվի կադրերի որակական մակարդակը:

9.1.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Կարելի է հետևություն անել, որ այսօր տարածքային կառավարման համակարգում շեշտադրումը հիմնականում պետք է լինի բնագավառի օրենսդրության

կատարելագործման, համակարգի էլեկտրոնային կառավարման, մարզպետարանի տեխնիկական հագեցվածության մակարդակների բարձրացման, կադրերի որակավորման շարունակական բարձրացման վրա (պետական կառավարման համակարգում, ի տարբերություն մասնավոր առանձին ոլորտների, աշխատակիցների վարձատրության չափը համեմատաբար ցածր է և, բնականաբար, բարձր որակավորում ունեցող կադրերի առկայությունը համակարգում պակասելու միտում ունի, կադրերին ներկայացվող որակական բարձր պահանջները ենթադրում են նաև բարձր աշխատավարձի առկայություն, որն իր հերթին հակադարձ կերպով նպաստելու է ծառայողների որակավորման բարձրացմանը):

9.2 Տեղական ինքնակառավարում

9.2.1 Քաղաքականության վերլուծություն

2012 թվականի առաջին կիսամյակում նույնպես, մարզի 109 համայնքների կարողությունների շարունակական բարձրացման կարևորագույն գործոն հանդիսացավ համայնքների բյուջեների սեփական եկամուտների հավաքագրման լիարժեք ապահովումը, որի իրականացման համար արդիական են մնում օրենսդրական փոփոխությունների կատարումը, հարկային վարչարարության մակարդակի և որակի բարձրացումը: Այս առումով անհրաժեշտ է բարձրացնել համայնքի ավագանու՝ որպես համայնքի ներկայացուցչական մարմնի դերը՝ համայնքի գույքի կառավարման, համայնքի ղեկավարի գործունեության վերահսկման մասով, հստակեցնել համայնքի ղեկավարին այս հարցում թերանալու համար պատասխանատվության ենթարկելու մեխանիզմները:

9.2.2 Իրականացման առաջընթացը

2012 թվականի առաջին կիսամյակում մարզի համայնքներում շարունակվել է համայնքների կարողությունների շարունակական բարձրացման գործընթացը:

Շարունակվել է համայնքների բյուջեների սեփական եկամուտների հավաքագրման լիարժեք ապահովմանը նպաստող քայլերի իրականացումը: Մարզի խորհրդի՝ հաշվետու ժամանակաշրջանում հրավիրված նիստերում քննարկվել և լսվել են մարզպետի գործունեության և մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակի, մարզպետի 2012 թվականի աշխատանքային ծրագրի, սեփական եկամուտների հավաքագրման ընթացքի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեությանն առնչվող խնդիրների, ինչպես նաև գյուղատնտեսության, առողջապահության, կրթության և այլ բնագավառների ու ոլորտների մասին հարցեր: Մարզպետարանի կայքում տեղադրվել է մարզի խորհրդի անցկացված նիստերի մասին տեղեկատվությունը:

Լսվել և քննարկվել են նաև համայնքների ու հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային ծառայությունների ղեկավարների առաջարկություններն ու դիտողությունները մարզպետարանի, մարզային ենթակայության

կազմակերպությունների գործունեության, համայնքներում իրականացվող ծրագրերի վերաբերյալ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում, ՀՀ տարածքային կառավարման նախարար, փոխվարչապետի 2012 թվականի հունվարի 30-ի N11-Ա հրամանի հրամանի համաձայն, Սյունիքի մարզի 17 համայնքներում վարչական հսկողություն է իրականացվել տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության նկատմամբ: Ուսումնասիրությունների արդյունքում արձանագրված թերություններն ու բացթողումները շտկվել են, օրենքով սահմանված գործառույթների իրականացումը համապատասխանեցվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջներին: Կատարված աշխատանքների վերաբերյալ եռամսյակային հաղորդումներ են ներկայացվել ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն:

Միաժամանակ իրավական հսկողություն է իրականացվել համայնքներից ստացված ավագանիների որոշումների նկատմամբ: Ապահովվել են ոչ իրավաչափ որոշումների նկատմամբ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 77⁵ հոդվածով սահմանված ընթացակարգերը: Դրանց արդյունքում ՀՀ օրենսդրությանը հակասող որոշումները վերանայվել և համապատասխանացվել են օրենքի պահանջներին, դատական կարգով դրանք գանգատարկելու անհրաժեշտություն չի եղել:

ՀՀ օրենսդրությամբ իրեն վերապահված իրավասության շրջանակներում Մարզպետը 2012 թվականի առաջին կիսամյակում ապահովել է մարզի 4 համայնքներում տեղական ինքնակառավարման մարմինների հերթական և 1 համայնքում համայնքի ավագանու արտահերթ ընտրությունների նախապատրաստման ու անցկացման աշխատանքները: Կազմակերպական օժանդակություն է ցույց տրվել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներին ու համայնքների ղեկավարներին՝ ընտրությունների նախապատրաստման և անցկացման՝ օրենքով սահմանված ընթացակարգերի ամբողջական իրականացումն, ինչպես նաև դրանց հրապարակայնությունն ու թափանցիկությունն ապահովելու ուղղությամբ:

Մեթոդական օժանդակություն է ցուցաբերվել նորընտիր տեղական ինքնակառավարման մարմիններին՝ իրենց լիազորությունների ստանձնման ու գործունեության կազմակերպման հարցերում:

Մարզպետարանը, սահմանված կարգով, իր իրավասությունների շրջանակներում լուծում է տվել տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից բարձրացված հարցերին, համապատասխան առաջարկություններ և միջնորդություններ ներկայացրել ՀՀ կառավարություն և ՀՀ նախարարություններ:

Համագործակցելով համայնքային ծառայության ոլորտի պետական լիազոր մարմնի հետ համակարգված աշխատանքներ են տարվել համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերում համայնքային ծառայության մասին ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված ընթացակարգերի ամբողջական իրականացումն ապահովելու ուղղությամբ:

Մարզպետարանի՝ ըստ տարածաշրջանների, համայնքների ղեկավարների և աշխատակազմերի քարտուղարների հետ պարբերաբար անցկացվող աշխատանքային խորհրդակցությունների ընթացքում քննարկվել են համայնքային ծառայության

պաշտոնների անվանացանկերում փոփոխություններ կատարելու անհրաժեշտության, թափուր պաշտոնների համալրման, մրցույթների և ատեստավորման գործընթացների կազմակերպման, համայնքային ծառայողների անձնական գործերի վարման և համայնքային ծառայության մասին ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված մյուս գործառույթների պատշաճ կատարման հարցերը: Ապահովվել է մարզի համայնքային ծառայողների վերաբերյալ տվյալների շտեմարանների փոփոխված տվյալների՝ սահմանված ժամկետներում հավաքագրումը և դրանց պարբերաբար ներկայացումը ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն:

2012թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ մարզում առկա է համայնքային ծառայության 399 պաշտոն: Թափուր պաշտոնների համալրման համար շարունակվել է մրցույթների հայտարարումը և դրանց սահմանված կարգով համալրումը: Աշխատանքներ են տարվել մայիս-հուլիս ամիսների ընթացքում համայնքային ծառայողների վերապատրաստումն իրականացնելու ուղղությամբ, հաշվետու ժամանակաշրջանում վերապատրաստվել է 100 համայնքային ծառայող: Մարզպետարանն ապահովել է համայնքային ծառայության թափուր պաշտոնները համալրելու համար հայտարարված մրցույթների հրապարակայնությունը, կազմվել և սահմանված ժամկետներում ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն են ներկայացվել համայնքային ծառայության թափուր պաշտոնները համալրելու համար հայտարարված մրցույթների ժամանակացույցերը, մրցույթների հայտարարությունները տեղադրվել են մարզպետարանի պաշտոնական կայքում: Մարզպետարանը 2012 թվականի առաջին կիսամյակում աշխատանքներ է տարել տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության բարելավման ուղղությամբ: Համայնքների ղեկավարների և աշխատակազմերի աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների ու աշխատանքային ունակությունների կատարելագործման նպատակով պարբերաբար նրանց հետ, ըստ տարածաշրջանների, մարզպետարանի համապատասխան ստորաբաժանումների մասնագետների կողմից անց են կացվել խորհրդատվական բնույթի սեմինար-պարապմունքներ:

Համայնքների ավագանիների դերակատարության ու պատասխանատվության բարձրացման նպատակով համայնքներում կազմվել են գործավարության մատյաններ, համապատասխան շենքային պայմանների առկայության դեպքում առանձնացվել են ավագանու անդամների աշխատասենյակներ, իսկ դրանց բացակայության դեպքում՝ անհրաժեշտ աշխատանքային տարածքներ:

Մարզի համայնքներում հանրային իրազեկման գործընթացն արդյունավետ և օրենսդրության պահանջներին համապատասխան իրականացնելու նպատակով ձեռնարկվել են միջոցներ «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների շրջանակներում տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության հրապարակայնության ապահովման, ինչպես նաև համայնքներում հանրային իրազեկման գործընթացի արդյունավետ կազմակերպման ուղղությամբ:

Մարզպետարանի կայքում հրապարակվել են համայնքների ավագանիների կողմից ընդունված և մարզպետարան առաքված որոշումները: Համայնքներում «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի պահանջների համաձայն տեղեկատվական վահանակների միջոցով ապահովվել է տեղական

ինքնակառավարման մարմինների նորմատիվ իրավական ակտերի հրապարակումը: Մշտական հսկողություն է իրականացվում տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հակակոռուպցիոն միջոցառումների իրականացման նպատամար և սահմանված պարբերականությամբ արդյունքները ներկայացվում ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն:

Տեղական ինքնակառավարման համակարգում կարևոր և դեռևս ամբողջությամբ չլուծված խնդիրներից մեկը շարունակում է մնալ համայնքների տեխնիկական զինվածության մակարդակի բարձրացումը: 2010 թվականի ընթացքում օրակարգային կարևոր խնդիրներից էր մարզի բոլոր համայնքների՝ ժամանակակից համակարգչային սարքավորումներով ապահովման հարցը, որը շարունակական լուծում է ստացել: Աշխատանքներ են տարվել համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերի տեխնիկական վերազինման ուղղությամբ: Սեփական և արտաքին միջոցների ներգրավմամբ մարզի 70 գյուղական համայնքներ ապահովված են համակարգչային տեխնիկայով, իսկ 60 համայնքներում մշտապես գործում է ինտերնետային կապ: Համայնքների հետ էլեկտրոնային հեռահաղորդակցման ապահովման ու տեղեկատվության փոխանակման օպերատիվության նպատակով մարզպետարանի օժանդակությամբ բոլոր 109 համայնքներն ունեն էլեկտրոնային հասցեներ:

2012 թվականի առաջին կիսամյակում մարզպետարանի ուշադրության կենտրոնում է եղել համայնքային զարգացման ծրագրերի իրականացումը: Առավելապես ուշադրություն է դարձվել համայնքային ենթակառուցվածքների (ճանապարհներ, ջրամատակարարման, ջեռուցման, գազամատակարարման համակարգեր, կապի միջոցներ, սոցիալական և կրթական ենթակառուցվածքներ) վերականգնմանն ուղղված ծրագրերի վրա:

Տեղական ինքնակառավարման բնագավառի 2012 թվականի ՄԶԾ գերակայություններին համահունչ հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել են նաև հետևյալ միջոցառումները.

- 1) Համայնքների բյուջետային կարողությունների ամրապնդում ու զարգացում, բյուջեների հավաքագրման մակարդակի բարձրացում
- 2) Աջակցություն համայնքներին՝ առկա առաջնահերթ հիմնախնդիրների բացահայտման և դրանց լուծման գործում
- 3) Համայնքային ծառայության գործընթացի ներդրման ընթացքում առաջացած խնդիրների պարբերաբար քննարկումների կազմակերպում:

9.2.3 Խնդիրները

Տարածքային կառավարման համակարգի «Խնդիրները» ենթավերնագրի տակ նշվել է, որ համակարգում ձևավորված մշակույթի առանձին տարրեր անհրաժեշտ է տարածել նաև տեղական ինքնակառավարման ոլորտում: Փաստորեն այս երկու ոլորտներն իրականում սերտ համագործակցության մեջ են, սակայն երկու համակարգերի կառավարման բարձր արդյունավետություն ապահովելու համար անհրաժեշտ է կիրառել ավելի հստակ մեխանիզմներ: Արդեն նշվել է, որ բարձր տեխնոլոգիաների արդի արագընթաց զարգացումների ֆոնի վրա առաջացել է նաև

մարզի քաղաքապետարանների և գյուղապետարանների աշխատակազմերում նույնպես Mulberry համակարգը կամ նմանատիպ որևէ համակարգ ներդնելու անհրաժեշտությունը: Եթե համակարգը ներդրվի քաղաքապետարաններում ու գյուղապետարաններում, կամ ՀԿՏՀ-ը համացանցի միջոցով կապվի մարզպետարանի համակարգի հետ, ապա զգալիորեն կբարձրանա համայնքների հետ աշխատելու արդյունավետությունը, համայնքներում կփոխվի կադրերի որակական մակարդակը, կգործարկվեն ոլորտների խնդիրների լուծման համանման եղանակներ:

9.2.4 Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը

Կարելի է հետևություն անել, որ այսօր տեղական ինքնակառավարման համակարգում նույնպես շեշտադրումը հիմնականում պետք է լինի բնագավառի օրենսդրության կատարելագործման, համակարգի էլեկտրոնային կառավարման, համայնքներում աշխատակազմերի տեխնիկական հագեցվածության մակարդակների բարձրացման, կադրերի որակավորման շարունակական բարձրացման վրա (տեղական ինքնակառավարման համակարգում նույնպես, ի տարբերություն մասնավոր առանձին ոլորտների, աշխատակիցների վարձատրության չափը համեմատաբար ցածր է և, բնականաբար, բարձր որակավորում ունեցող կադրերի առկայությունը համակարգում պակասելու միտում ունի, իսկ մարզի գյուղական համայնքների մեծ մասում որակյալ կադրերի խիստ պակաս կա, կադրերին ներկայացվող որակական բարձր պահանջները ենթադրում են նաև բարձր աշխատավարձի առկայություն, որն իր հերթին հակադարձ կերպով նպաստելու է համայնքային ծառայողների որակավորման բարձրացմանը):

9.3 Քաղաքացիական հասարակություն

9.3.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման համակարգերի գործունեության կարևոր ուղղություններից մեկը պետք է լինի հասարակության մի մասի՝ մարզում ընթացող գործընթացների նկատմամբ կրավորական և սպասողական դիրքորոշման աստիճանական վերացումը և հասարակության լայն խավերի ընդգրկումը, մասնակցությունը մարզային և համայնքային զարգացման գործընթացներին: Այս հարցը լուծելու համար օրենսդրության առումով բավարար պայմաններ կան, խնդիրը մարդկանց որոշակի հատվածի հոգեբանության, հոգեկերտվածքի և մտածողության վերափոխման մեջ է, որը պետք է իրականացվի պետական, տարածքային կառավարման ու տեղական ինքնակառավարման մարմինների համապատասխան քայլերի շնորհիվ:

9.3.2 Իրականացման առաջընթացը

2012 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների առավել թափանցիկ գործունեությունն ապահովելու նպատակով, մարզպետարանի աշխատակազմի, ՏԻՄ-երի և մարզի հասարակական կազմակերպությունների ջանքերով իրականացվել են հետևյալ միջոցառումները.

Մարզի տարածքում գործող ԶԼՄ-ների միջոցով հաղորդումների հեռարձակում՝ ներկայացնելով մարզպետի, մարզպետարանի և մարզային ենթակայության կազմակերպությունների գործունեությունը, գոյություն ունեցող հիմնախնդիրները և կատարվող ծրագրերը, առավել լայն կիրառություն ունեցող օրենքների և նորմատիվ իրավական ակտերի, դրանցում կատարվող փոփոխությունների վերաբերյալ հաղորդագրությունների հրապարակում

- 1) Պարբերաբար և համակարգված ձևով մարզպետի, նրա տեղակալների և մարզպետարանում այլ ղեկավար պաշտոններ զբաղեցնող անձանց դեպի համայնքներ այցելությունների կազմակերպում, որոնք ուղեկցվել են տեղական ինքնակառավարման մարմինների և համայնքի բնակչության հետ հանդիպում-քննարկումներով, որոնց ժամանակ մարզի առաջին դեմքերից բնակչության մի մասը հնարավորություն ունեցավ ստանալ անհրաժեշտ տեղեկատվություն և բացատրություններ
- 2) Հաշվետու ժամանակահատվածում մարզպետի մոտ իրականացվել է քաղաքացիների կանոնակարգված ընդունելություն: Այն իրականացվել է «Տեղեկատվության ազատության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի և ՀՀ Սյունիքի մարզպետի 2009 թվականի մարտի 31-ի N65-Ա որոշմամբ հաստատված կարգով սահմանված դրույթներին համապատասխան:
- 3) Ամսական մեկ անգամ, յուրաքանչյուր ամսվա վերջին երկուշաբթի օրը մարզկենտրոնում կատարվել է քաղաքացիների ընդունելություն:
- 4) Բացի այդ, քաղաքացիների ընդունելություն է կատարվել նաև մարզպետի՝ համայնքներ կատարած ամենամյա այցելությունների ժամանակ՝ ըստ քաղաքացիների արտազնա ընդունելությունների ժամանակացույցի:
- 5) Մարզպետի մոտ քաղաքացիների ընդունելության, նրանց կողմից բարձրացված հարցերի և դրանց ընթացքի մասին պարբերաբար տեղեկատվություն է փակցվել տեսանելի վայրում կամ տեղադրվել մարզպետարանի կայքում: Ի դեպ, կայքում պարբերաբար տեղադրվել է նաև մարզպետի կողմից կատարված քաղաքացիների ընդունելության մասին ամփոփ տեղեկատվություն, ինչպես նաև մարզպետի մոտ քաղաքացիների ընդունելության կարգը:
- 6) Մարզպետարանի կայքում առկա է եղել մարզպետի գործունեության ծրագիրը.
- 7) Մարզպետարանի կայքում տեղադրվել է տարվա ընթացքում անցկացված մարզի խորհրդի նիստերի մասին տեղեկատվությունը, ԶԼՄ-երի միջոցով լուսաբանվել են մարզի խորհրդի բոլոր նիստերը.
- 8) Մարզպետարանի կայքում հրապարակվել են 2010, 2011 թվականների տարեկան և ընթացիկ հաշվետվություններ:

- 9) Մարզի բոլոր համայնքներում տարվա ընթացքում առկա են եղել տեղեկատվական ցուցատախտակներ.
- 10) Հասարակական կազմակերպությունների և զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների՝ մարզի խորհրդի նիստերին մասնակցության ցուցանիշի բարձրացում:
- 11) համայնքների բնակիչների շրջանում իրավունքների և պարտականությունների մասին իրազեկության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների կազմակերպում: Այս գործընթացի շրջանակներում և ի կատարումն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարար, փոխվարչապետի 2009 թվականի օգոստոսի 11-ի №01/16/4439-09-ի հանձնարարականի, դեռևս 2009 թվականի օգոստոսից Սյունիքի մարզի բոլոր համայնքների ղեկավարներին առաջարկվել է ապահովել համայնքների բյուջեների եռամսյակային և տարեկան հաշվետվությունները, հաստատված բյուջեն և նրանում կատարվող փոփոխությունները համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերում ցուցատախտակներին և տեսանելի այլ վայրերում փակցնելու, լրատվամիջոցներով հրապարակելու, սեփական կայք էջերում տեղադրելու գործընթացը, ինչպես նաև համայնքի ղեկավարի աշխատակազմում գործավարության մատյանի, հնարավորության սահմաններում՝ ավագանու աշխատասենյակի առկայությունը: Գործընթացը 2009 թվականի օգոստոսից վերցվել է հսկողության և մարզպետարանի կողմից համայնքներում պարբերաբար կատարվում են ուսումնասիրություններ: Սյունիքի մարզպետարանի պաշտոնական վեբ-կայքում պարբերաբար տեղադրվել են մարզի համայնքներից ստացված ավագանու որոշումները, թափուր պաշտոնների համար մրցույթների հայտարարությունները և այլն:
- 12) Քաղաքացիական հասարակության ձևավորման գործում, մարզի սպորտային և մարզամշակութային միջոցառումների համատեքստում կարևորվել է երիտասարդության հարցերի լուծմանն ուղղված քաղաքականության զարգացումը և նրա արդյունավետության բարձրացումը: Երիտասարդության հարցերի բնագավառում զարգացման հիմնական գերակայություն է սոցիալ-տնտեսական, իրավաքաղաքական, հոգևոր-մշակութային, սպորտային միջոցառումների կազմակերպական պայմանների ու երաշխիքների ապահովումը երիտասարդների սոցիալական կայացման, նրանց ստեղծագործ ներուժն ի շահ հասարակությանը առավել լիարժեք օգտագործելու համար: Մարզի երիտասարդության խնդիրների լուծմանը նպաստում են նաև երիտասարդական հասարակական կազմակերպությունները: Այս առումով շարունակվել է սերտ համագործակցություն իրականացվել երիտասարդական հասարակական կազմակերպությունների, այդ թվում նաև՝ 2010 թվականի փետրվարին ստեղծված և իր ակտիվ գործունեությունն սկսած «Դավիթբեկյան ուխտեր» երիտասարդական հասարակական կազմակերպության հետ:

9.3.3 Խնդիրները

Անհրաժեշտ է ավելի սերտացնել համագործակցությունը մարզպետարանի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և մարզում գործող հասարակական կազմակերպությունների միջև, որի համար նույնպես պետք է մշակել հստակ մեխանիզմներ:

Երիտասարդության կարևոր խնդիրներից է Կապան քաղաքում լեռնահանքային արդյունաբերության ոլորտի համար միջին մասնագիտական կրթությամբ կադրերի պատրաստման հարցը: Այս առումով Կապան քաղաքում կարևոր է ստեղծել նման կադրերի պատրաստման ուսումնական կենտրոն՝ երիտասարդության համար մատչելի և անվճար ուսուցմամբ:

9.3.4 Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը

Մարզում գործող մի շարք հասարակական կազմակերպությունների գործունեությունը բավականին արդյունավետորեն է անդրադառնում մարզի և համայնքների սոցիալ-տնտեսական առաջընթացի վրա: Չնայած դրան, նրանց գործունեությունը մարզի կտրվածքով որոշակի համակարգման կարիք ունի՝ մարզպետարանի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների քայլերի ներդաշնակեցման, համաձայնեցման, կրկնություններից ու ավելորդություններից խուսափելու առումով: Խնդրի լուծման համար կարելի է ստեղծել հասարակական կազմակերպությունների գործունեությունը մարզում համակարգող որևէ մարմին /ֆորում/, որի արդյունավետ գործունեության արդյունքում կարելի է ապահովել օպտիմալ լուծումներ:

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Աղյուսակ 8

Տեղեկանք

ՀՀ Սյունիքի մարզի 2010-2013 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի 2012թ. տարեկան աշխատանքային պլանով նախատեսված միջոցառումների վերաբերյալ

Հ/Հ	Միջոցառման համառոտ բովանդակությունը	Գումարը /հազ. դրամ/	Ֆինանսավորման աղբյուրը	Ֆինանսավորման չափը 01.07.2012թ. դրությամբ
1	2	3	4	5
ՓՄՁ և մասնավոր հատված				
1	ՓՀԷԿ-երի կառուցում և շահագործում	1365000.0	Մասնավոր ներդրողներ	620000.0
2	Փոքր ու միջին բիզնեսի և գյուղատնտեսության զարգացման վարկային ծրագրեր	4166500.0	Միջազգային կազմակերպություններ և բանկեր	1366000.0
Ընդամենը		5531500.0		1986000.0
Կրթություն				
1	«Անգեղակոթի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի հիմնանորոգում	286625.8	ՀՀ պետական բյուջե	68000.0
2	«Տեղի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցում	255975.6	ՀՀ պետական բյուջե	80000.0
3	«Կապանի թիվ 2 ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցում	74024.4	ՀՀ պետական բյուջե	107000.0
4	«Սիսիանի ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի հիմնանորոգում	103551.5	ՀՀ պետական բյուջե	79000.0
5	Աճանանի դպրոցի տանիքի հիմնանորոգում	2739.3	ՀՀ պետական բյուջե	2740.0
6	«Գորիսի թիվ 2 դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի վերանորոգում	34519.1	ՀՀ պետական բյուջե	34520.0
7	«Գորիսի թիվ 5 դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի վերանորոգում	27295.7	ՀՀ պետական բյուջե	27300.0
8	Կապանի թիվ 4 մանկապարտեզի վերանորոգում	3098.8	ՀՀ պետական բյուջե	3100.0
9	Սիսիանի թիվ 3 մանկապարտեզի վերանորոգում	6918.1	ՀՀ պետական բյուջե	6920.0
10	Գորիսի մանկավարժական քոլեջի սանհանգույցների նորոգում	1771.0	ՀՀ պետական բյուջե	940.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

11	Բնունիսի հիմնական դպրոցի շենքի կառուցում	73325.0	ՀՀ պետական բյուջե, Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ, <<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	58000.0
12	Խնածախի դպրոցի հիմնանորոգում	6998.7	ՀՀ պետական բյուջե, Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ	7000.0
13	Գեղանուշի միջնակարգ դպրոցի սպորտդահլիճի վերանորոգում	3764.2	ՀՀ պետական բյուջե, Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ	1200.0
14	ք. Ագարակի, Լեռվազի, Ն. Խնձորեսկի, Քարահունջի և Աշոտավանի մանկապարտեզի վերանորոգում	87200.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	87200.0
15	Շենաթաղի, Նորավանի, Տեղի թիվ 2, Կարճևանի և Նոնաձորի դպրոցի շենքի վերանորոգում	27599.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	27599.0
16	Հալիձորի դպրոցում համակարգչային կենտրոնի ստեղծում	3300.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	3300.0
17	Գորիսի թիվ 2 և թիվ 3 ՆՈՒՀ-երի վերանորոգում	11392.0	Կրթական ծրագրերի կենտրոն, համայնքային բյուջե	11392.0
18	Քարահունջ և Խնձորեսկ համայնքների մանկապարտեզի շենքի վերանորոգում	13898.1	Քաունթերփարթ Ինթերնեյշնլ, համայնքային բյուջե	13898.1
19	Նախադպրոցական հաստատությունների շենքային պայմանների բարելավում	11392.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	12935.0
20	Դպրոցական հաստատությունների շենքային պայմանների բարելավում	12300.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	7322.0
21	Մարզի նախադպրոցական և դպրոցական հաստատություններին գույքի տրամադրում և մանկապատանեկան ծրագրերի իրականացում	26664.4	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	26664.4
22	Կրթական ծրագրերի իրականացում	31350.0	Համայնքային բյուջե	12481.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ընդամենը		1105702.68		678511.5
Մշակույթ, սպորտ, երիտասարդության հարցեր				
1	Մարզական և մշակութային միջոցառումների իրականացում	9971.0	ՀՀ պետական բյուջե, <<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	5800.0
2	Խնձորեսկի մշակույթի կենտրոնի շենքի հիմնանորոգում	63764.1	ՀՀ պետական բյուջե, Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ	58500.0
3	ք. Կապանի թանգարանի շենքի վերանորոգում և գույքի ձեռքբերում	8438.7	ՀՀ պետական բյուջե	8440.0
4	ք. Գորիսի Սաթյանի անվան երաժշտական դպրոցի վերանորոգում	7721.9	ՀՀ պետական բյուջե	7120.0
5	Հալիձորի բերդի վերանորոգում	5000.0	ՀՀ պետական բյուջե	
6	Վաղատնի գյուղի Որոտնավանքի վերանորոգում	12500.0	ՀՀ պետական բյուջե	
7	Կուրիս գյուղի Սբ. Աստվածածին եկեղեցու նախագծա հետազոտական աշխատանքներ	12000.0	ՀՀ պետական բյուջե	
8	Համո Սահյանի տուն թանգարանի վերանորոգում	30000.0	ՀՀ պետական բյուջե, Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ	28550.0
9	Լեռնաձոր և Թասիկ համայնքների ակումբի վերանորոգում	13000.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ, Քաջարան ԲՀ	13000.0
10	Քաջարան գյուղական համայնքի եկեղեցու վերանորոգում	15000.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	15000.0
11	Գեղիի, Ճակատենի, Բնունիսի, Մուցքի, Սպանդարյանի, Դարբասի և Քաջունիի ակումբի վերանորոգում	35600.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	35600.0
12	Շ. Մովսիսյանի անվան տուն թանգարանի վերանորոգում	2900.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	2900.0
13	Կապան Քաղաքի Բեյս բանավանի Նապատի եկեղեցու վերանորոգում	2700.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	2700.0
14	Աջակցություն Գուսան Աշոտ հիմնադրամին	1600.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	1600.0
15	Կապան քաղաքային համայնքում խաղահրապարակի կառուցում և մանկապարտեզի շենքի վերանորոգում	32700.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ, Քաունթերփարթ Ինթերնեյշնլ, <<Դենո Գոլդ Մայնինգ Քամփնի>> ՓԲԸ	32700.0
16	Խոտ, Շաղաթ, Տոլորս և Հարժիս համայնքների մշակույթի տների վերանորոգում	5854.8	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	5854.8

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

17	Մարզի համայնքներում մարզադաշտերի, խաղահրապարակների հիմնում	13200.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	40325.1
18	Մշակութային ծրագրերի իրականացում	19675.0	Համայնքային բյուջե	16238.0
Ընդամենը		291625.4		274327.9
Առողջապահություն				
1	<Կապանի ԲԿ> ՓԲԸ թերապևտիկ մասնաշենքի վերանորոգում	200000.0	ՀՀ պետական բյուջե, «Համաշխարհային բանկ», ԱՆ ԾԻԳ	
2	<<Մեղրու տարածաշրջանային ԲԿ>> ՓԲԸ նոր մասնաշենքի կառուցում	150000.0	ՀՀ պետական բյուջե, «Համաշխարհային բանկ», ԱՆ ԾԻԳ	
3	<Սիսիանի բժշկական կենտրոն> ՓԲԸ-ի պոլիկլինիկական մասնաշենքի վերանորոգում	15328.2	ՀՀ պետական բյուջե	18260.0
4	<Քաջարանի ԲԿ> ՓԲԸ մասնաշենքի վերանորոգում	227250.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	227250.0
5	<Գորիսի ԲԿ> ՓԲԸ գույքի տրամադրում	5000.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	5000.0
6	Մոր և մանկան բժշկական ծառայություն	354886.5	ՀՀ պետական բյուջե	171807.0
7	Աջակցություն Սյունիքի մարզային նյարդահոգեբուժական դիսպանսերին	2550.0	ԵԱՀԿ Սյունիքի գրասենյակ	1318.0
8	Ուսուցողական և խորհրդատվական ծրագրերի իրականացում	25932.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	19094.4
Ընդամենը		980946.7		442729.4
Սոցիալական ապահովություն և երեխաների պաշտպանություն				
1	<<Սոցիալական տուն աջակից պայմաններով>> ծրագրի շրջանակներում Գորիս քաղաքում 22 բնակարանոց շենքի կառուցում	104204.3	Շվեյցարիայի զարգացման և համագործակցության գործակալության	87240.0
2	Քաղաքային համայնքների մշակութային և սպորտային կենտրոններում թեք հարթակների կառուցում	1000.0	Համայնքային բյուջե, այլ կազմակերպություններ	600.0
3	Գործազուրկների մասնագիտական ուսուցման կազմակերպում	15000.0	ՀՀ պետական բյուջե	8200.0
4	Աշխատավարձի փոխհատուցում գործատուին, հաշմանդամին աշխատանքի տեղավորման նպատակով	7400.0	ՀՀ պետական բյուջե	902.5
5	Սոցիալապես անապահով ընտանիքներին գույքի տրամադրում	47367.6	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	46851.8

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԾԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

6	Երեխաների ցերեկային խնամքի կենտրոնների ստեղծում	60000.0	Միջազգային և այլ կազմակերպություններ	
Ընդամենը		234971.9		143794.3
Քաղաքաշինություն				
1	Կապան քաղաքում երիտասարդ ընտանիքների համար 330 բնակարանոց, 3 շենքերի կառուցում	680000.0	«ԵՊՀ շրջանավարտների միավորում» ՀԿ	0.0
2	Կապանի դատարանի շենքի կառուցում	507000.0	ՀՀ պետական բյուջե	220000.0
3	Քաղաքաշինական ծրագրերի իրականացում	69200.0	Համայնքային բյուջե	15940.0
4	Մեղրի քաղաքում կենտրոնական հրապարակի բարելավում	17000.0	Քաունթերփարթ Ինթերներշնլ, համայնքային բյուջե	17000.0
5	ք. Քաջարանի և ք. Կապանի բազմաբնակարան շենքերի վերելակների վերանորոգում	56500.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	56500.0
6	ք.Սիսիանի Ֆիզկուլտուրնիկների փողոցի թիվ 2 բազմաբնակարան շենքի վթարային 4-րդ մուտքի ուժեղացում և ամրացում	50000.0	ՀՀ պետական բյուջե	48400.0
Ընդամենը		1379700.0		357840.0
Ենթակառուցվածքներ				
Ճանապարհաշինություն				
1	Մարզային նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում	105239.0	ՀՀ պետական բյուջե	47357.5
2	ք. Կապանի Գ.Արզումանյան փողոցի վերանորոգում	82652.0	ՀՀ պետական բյուջե	82651.9
3	ք. Կապանի Գետափնյա փողոցի ասֆալտապատում	115500.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	115500.0
4	ք. Գորիսի Խորենացու փողոցի ասֆալտապատում	45431.0	ՀՀ պետական բյուջե	44942.5
5	ք.Սիսիանի Կամոյի փողոցի վերանորոգում	45552.5	ՀՀ պետական բյուջե, <<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	45552.5
6	ք. Մեղրի, Մ-2-Մեղրի մտնող կամրջի ուժեղացում-ընդլայնում	14683.0	ՀՀ պետական բյուջե	17683.4
7	Պետական խճուղի-Քարահունջ ավտոճանապարհի վերանորոգում	250000.0	ՀՀ պետական բյուջե	0.0
8	Մ-17-Նոանաձոր ավտոճանապարհի հողային պաստառի վերականգնման	180000.0	ՀՀ պետական բյուջե	14800.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	աշխատանքներ			
9	Միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում	700622.0	ՀՀ պետական բյուջե	386430.8
10	Մարզային նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում	105000.0	ՀՀ պետական բյուջե	10000.0
11	Մ-17-Գեղանուշ ճանապարհի վերանորոգում	15000.0	«ՀՊՄԿ» ՓԲԸ, «Դինո Գոլդ Մայնինգ Քամփնի» ՓԲԸ	15000.0
12	Ա/Ճ Իշխանասար Սիսիանի սկզբնամասի ասֆալտապատում	2400.0	«ՀՊՄԿ» ՓԲԸ	2400.0
13	Սիսիան- Տոլորս ա/ճ PTH տեխնոլոգիայով ա/ճ հողային պաստառի և ջրահեռացման ենթակառուցվածքի կառուցում	10476.0	«ՀՊՄԿ» ՓԲԸ	10476.0
14	«Սյունիքի մարզի Սառնակունքի ավտոգազի լիցքավորման կայանի տարածքի փոսային նորոգման և ասֆալտբետոնե ծածկի կառուցման աշխատանքներ»	420.0	«ՀՊՄԿ» ՓԲԸ	420.0
15	Քաջարան քաղաքային համայնքի փողոցների բարեկարգում և տեխնիկայի ձեռքբերում	19980.0	«ՀՊՄԿ» ՓԲԸ	19980.0
16	Ոյժ և Եղվարդ համայնքի փողոցների բարեկարգում	7000.0	«ՀՊՄԿ» ՓԲԸ	7000.0
17	Գորիս քաղաքի Հին Վանքի տափ թաղամասի ասֆալտապատում	12000.0	«ՀՊՄԿ» ՓԲԸ	12000.0
18	Բարձրավան, Կոռնիձոր, Հարթաշեն համայնքների փողոցների բարեկարգում	12000.0	«ՀՊՄԿ» ՓԲԸ	12000.0
19	Ագարակ քաղաքային համայնքի փողոցների բարեկարգում	134000.0	«Ագարակի պղնձամոլիբդենային կոմբինատ» ՓԲԸ	134000.0
Ընդամենը		1857955.5		978194.6
Ջրամատակարարում				
1	Կապան քաղաքում խմելու ջրագծի հիմնանորոգում	70000.0	ՀՀ պետական բյուջե, Ասիական զարգացման բանկ	0.0
2	Մեղրի քաղաքում խմելու ջրագծի հիմնանորոգում	44000.0	ՀՀ պետական բյուջե, Ասիական զարգացման բանկ	61000.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

3	Ագարակ և Եղվարդ համայնքներում ջրամատակարարման ցանցերի հիմնանորոգում	15000.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	14150.0
4	ք. Քաջարանի, ք. Կապանի, Վանեքի, Վ. Խոտանանի, Լոր, Դարբաս, Նժդեհ, Շաղատ, Անգեղակոթ, Բռնակոթ, Գետաթաղ, Լճեն, Լոր, Վարդանիձոր, Լիճք, Սվարանց, Վաղատուր համայնքների խմելու ջրամատակարարման արտաքին և ներքին ցանցերի վերանորոգում	113213.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	103000.0
5	Արծվանիկ և Նոր աստղաբերդ համայնքների խմելու ջրամատակարարման արտաքին և ներքին ցանցերի վերանորոգում	9162.6	Քաունթերփարթ Ինթերնեյշնլ, համայնքային բյուջե	9162.6
6	Տորունիք համայնքի խմելու ջրամատակարարման արտաքին և ներքին ցանցերի վերանորոգում	3000.0	Սյունիք Զանգեզուր հիմնադրամ	3000.0
7	Շաքե և Անգեղակոթ համայնքների խմելու ջրամատակարարման արտաքին և ներքին ցանցերի վերանորոգում	2987.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	2987.0
8	Որոտան համայնքի խմելու ջրամատակարարման արտաքին և ներքին ցանցերի վերանորոգում	9000.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ, Սյունիք Զանգեզուր հիմնադրամ	9000.0
9	Գեղի համայնքի խմելու ջրամատակարարման արտաքին և ներքին ցանցերի վերանորոգում	1950.0	Համայնքային բյուջե	1950.0
Ընդամենը		268312.6		204249.6
Գազիֆիկացում				
1	Խոզնավար, Խնածախ, Վաղատուր, Սպանդարյան և Նորաշենիկ համայնքների գազիֆիկացում	422000.0	ՀՀ պետական բյուջե, <<Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացում>> ԾՎԿԳ	0.0
2	Սզնակ բնակավայրի գազիֆիկացում	25000.0	Համայնքային բյուջե	9829.0
3	Լեռնաձոր համայնքի Բարիկավան թաղամասի գազիֆիկացում	4000.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	4000.0
4	Ն. Հանդի ռմբակոծությունների հետևանքների վերացում	9000.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	9000.0
5	Աղիտու, Վաղատնի, Տեղ համայնքների գազիֆիկացում	26039.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	26039.0
6	Կապանի թիվ 2 նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գազիֆիկացում	18000.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	18000.0
Ընդամենը		504039.0		66868.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԾԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ընդամենը ենթակառուցվածքներ		2630307.1		1249312.2
Արդյունաբերություն				
1	Հանքարդյունաբերության զարգացում	1155000.0	<<Ագարակի ՊՄԿ>> ՓԲԸ	2648625.0
2	Հանքարդյունաբերության զարգացում	8395000.0	<<Դենո Գոլդ Մայնինգ Քամփնի>> ՓԲԸ	1857563.0
3	Ցեմենտի արտադրության կազմակերպում	75000.0	<<Քարաշեն ցեմենտ>> ՍՊԸ	
Ընդամենը		9625000.0		4506188.0
Գյուղատնտեսություն				
1	Գորիսի և Սիսիանի տարածաշրջանների 40 համայնքներում անասնապահության զարգացման ծրագիր	205689.0	Շվեյցարիայի Հարգացման և Համագործակցության Գործակալություն	194793.0
2	Շուկաներ Մեղրիի համար ծրագրի իրականացում	240000.0	Շվեյցարիայի Հարգացման և Համագործակցության Գործակալություն	
3	Ոռոգման համակարգերի հիմնանորոգում	92600.0	<< պետական բյուջե	72600.0
4	Կրծողասպան /դեռատիզացիոն/ աշխատանքների իրականացում	4000.0	<< պետական բյուջե	2050.0
5	Ակներ համայնքում գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման ծրագիր	88348.0	Համաշխարհային բանկ, համայնքային բյուջե	88348.0
6	Կապանի տարածաշրջանի 12 համայնքներում կարողությունների զարգացմանը նպաստող ծրագրի իրականացում	9530.0	<<Կապանի փոքր Ֆերմերների ասոցիացիա>> ՀԿ	9530.0
7	Տոլրս, Թանահատ, Աշոտավան, Ծղուկ, Տոլրս և Լծեն համայնքների ոռոգման գրագծի վերանորոգում	20000.0	<<ՀՊՄԿ>> ՓԲԸ	20000.0
8	Դավիթ-Բեկ, Կաղնուտ, Վ. Խոտանան, Տաշտուն, Գորայք, Ղզլջուղ, Տաթև, Ակներ, Խոզնավար, Վաղատուր, Վերիշեն, Խնածախ, Խնծորեսկ, Հարժիս, Շուռնուխ և Բալաք համայնքների համար գյուղ. տեխնիկայի ձեռքբերում	76531.0	<<ՀՊՄԿ>> ՓԲԸ	76531.0
9	Ակներ համայնքում արոտավայրերի ջրարբիացում	2500.0	<<ՀՊՄԿ>> ՓԲԸ	2500.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

10	Մրգերի և հատապտուղների հավաքման կետի ստեղծում	13500.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	10000.0
11	Արհեստական սերմնավորման կայանների ստեղծման ծրագիր	4560.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	1455.0
12	Գյուղատնտեսական կենդանիների տրամադրում սոցիալապես անապահով ընտանիքներին	9023.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	9023.0
13	Փակ գրունտում /ջերմոցային/ մշակաբույսերի աճեցման ծրագիր	4560.0	«Վորլդ Վիժն Ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	4600.0
Ընդամենը		770841.0		491430.0
Բնապահպանություն				
1	Շիկահողի կենսոլորտային արգելոցի և շրջակա համայնքների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի իրականացում	20000.0	Գերմանական KFW բանկ	12000.0
2	Խուստուփ և Ջանգեզուր արգելավայրերի ստեղծման ծրագրի իրականացում	23400.0	Վայրի բնության համաշխարհային հիմնադրամ	14525.0
3	«Շիկահող» պետական արգելոցի, «Սոսիների պուրակ» և «Ջանգեզուր» պետական արգելավայրերի պահպանության, գիտական ուսումնասիրությունների, անտառտնտեսական աշխատանքների կատարման ծրագրեր	50130.0	ՀՀ պետական բյուջե	10022.0
4	Շրջակա միջավայրի պահպանության խնդիրների վերաբերյալ ծրագրերի իրականացում	33157.0	ԵԱՀԿ Սյունիքի մասնաճյուղ	17142.0
5	Բնապահպանական ծրագրերի իրականացում	11464.0	Համայնքային բյուջե	995.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԾԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

6	Կապան և Սյունիք համայնքներում բնապահպանական ծրագրերի իրականացում	17256.1	Համայնքային բյուջե	1726.4
Ընդամենը		155407.1		56410.4
Զբոսաշրջություն				
1	Էկոտուրիզմի ոլորտի զարգացման ծրագրի իրականացում	16518.0	ԵԱՀԿ Սյունիքի գրասենյակ	8589.0
2	Զբոսաշրջության զարգացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում	30650.0	<<Իստեյտ մենեջմենթ ընդ Ադմինիստրեյշն քամփնի>> ՓԲԸ	30650.0
3	Ճոպանուղու կայանների հարակից տարածքների բարեկարգում	23655.0	<<Իստեյտ մենեջմենթ ընդ Ադմինիստրեյշն քամփնի>> ՓԲԸ	23655.0
Ընդամենը		70823.0		62894.0
Տարածքային կառավարում, տեղական ինքնակառավարում և քաղաքացիական հասարակություն				
1	Լեռնաձորի, Խոզնավարի, Սառնակունքի, Հարթաշենի, Տանձատափի, Որոտանի, Խոտի, Հարժիսի, Արավուսի, Շինուհայրի, Աղվանու, Խդրանցի, Սյունիքի և Ախլաթյանի հանդիսությունների տան վերանորոգում	78550.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ, Քաջարան ԲՀ	78550.0
2	Անգեղակոթի համայնքի կենտրոնի շենքի հիմնանորոգում	58000.0	ՀՀ պետական բյուջե, Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ	58000.0
3	Աճանանի համայնքային կենտրոնի վերանորոգում	13000.0	Համայնքային բյուջե	13000.0
4	Արծվանիկի փողոցային լուսավորության անցկացում	500.0	Քաունթերփարթ ինթերնեյշնլ	500.0
5	գ.Սառնակունքի հանդիսությունների տան վերանորոգում	5000.0	ՀՀ պետական բյուջե	4240.0
6	Կապան և Գորիս քաղաքային համայնքի փողոցային լուսավորության անցկացում	52900.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ, Համայնքային բյուջե	52893.0
7	Սիսիան քաղաքային համայնքի փողոցային լուսավորության անցկացում	11168.0	Քաունթերփարթ ինթերնեյշնլ	11168.0
8	Աշոտավանի, Գետաթաղ, Խնձորեսկի, Շինուհայր, Քարահունջ և Վերիշենի փողոցային լուսավորության	18522.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ, Քաունթերփարթ ինթերնեյշնլ	18522.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	անցկացում			
9	Սպանդարյանի համայնքային կենտրոնի վերանորոգում	3600.0	Կանանց միջազգային կազմակերպություն	3600.0
10	Հացավանի, Ծղուկի, Դաստակերտի, Քարահունջի, Քարաշենի, Վարդավանքի և Ուժանիսի համայնքային կենտրոնի վերանորոգում	21587.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	21587.0
11	Ագարակ քաղաքային համայնքի մուտքի բարեկարգում	8430.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	8430.0
12	Աջակցություն Մեղրիի համայնքների միությանը	5700.0	<<ԶՊՄԿ>> ՓԲԸ	5700.0
13	Հալիձոր համայնքում աղբարկղերի տեղադրում	2100.0	Քաունթերփարթ ինթերնեյշնլ, համայնքային բյուջե	2100.0
14	Համայնքների հիմնախնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների իրականացում	35315.0	«Վորլդ Վիժն ինթերնեյշնլ» ՄԲԿ	13723.4
Ընդամենը		314372.0		292013.4
Ընդամենը 2012թ. տարեկան աշխատանքային պլանով		23091196.8		10541451.1

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Աղյուսակ 9

Համեմատական

ՀՀ կառավարության 2009թ. հունիսի 26-ի թիվ 782-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ Սյունիքի մարզի 2010-2013 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի 2012թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի փաստացի կատարման

(հազ. դրամ)

Հ/Հ	Ոլորտը/Ֆինանսավորման աղբյուրը	2012 թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի	2012թ. ՏԱՊ-ով նախատեսված ծրագրերը	01.07.2012թ. ՏԱՊ-ով փաստացի կատարված ծրագրերը	Տարբերությունը
1	2	3	4	5	6
1	ՓՄՁ և մասնավոր հատված	0.0	5,531,500.0	1,986,000.0	3,545,500.0
	<i>որից՝</i>				0.0
1.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից սեփական միջոցներ	0.0	0.0	0.0	0.0
	վարկային միջոցներ				0.0
1.2	բանկեր, վարկային և միջազգային կազմակերպություններ		4,166,500.0	1,366,000.0	2,800,500.0
1.3	համայնքային բյուջե				0.0
1.4	մասնավոր ներդրողներ		1,365,000.0	620,000.0	745,000.0
2	Սոցիալական ոլորտներ	7,884,574.0	2,613,246.6	1,539,363.1	1,073,883.5
	<i>որից՝</i>				
	ՀՀ պետական բյուջե, որից սեփական միջոցներ	7,301,574.0	1,772,617.5	783,299.5	989,318.0
	վարկային միջոցներ	7,301,574.0	1,244,765.5	630,049.5	614,716.0
	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ	0.0	527,852.0	153,250.0	374,602.0
	համայնքային բյուջե	583,000.0	334,755.2	285,376.6	49,378.6
	մասնավոր ներդրողներ	0.0	52,025.0	16,838.0	35,187.0
	համայնքային բյուջե	0.0	453,849.0	453,849.0	0.0
2.1	Կրթություն	3,090,815.0	1,105,702.7	678,511.5	427,191.2
	<i>որից՝</i>				
2.1.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից սեփական միջոցներ	3,090,815.0	880,607.2	475,720.0	404,887.2
	վարկային միջոցներ	3090815.0	796,519.3	409,520.0	386,999.3
	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ		84,087.9	66,200.0	17,887.9
2.1.2	համայնքային բյուջե		75,646.5	84,692.5	-9,046.0
2.1.3	մասնավոր ներդրողներ		31,350.0		31,350.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

2.1.4	մասնավոր ներդրողներ		118,099.0	118,099.0	0.0	
2.2	Մշակույթ և սպորտ		925,020.0	291,625.4	274,327.9	17,297.5
	որից՝					
2.2.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	925,020.0	149,395.6	108,410.0	40,985.6	
	սեփական միջոցներ	925020.0	55,631.5	21,360.0	34,271.5	
	վարկային միջոցներ		93,764.1	87,050.0	6,714.1	
2.2.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ		19,054.8	46,179.9	-27,125.1	
2.2.3	համայնքային բյուջե		19,675.0	16,238.0	3,437.0	
2.2.4	մասնավոր ներդրողներ		103,500.0	103,500.0	0.0	
2.3	Առողջապահություն		3,847,039.0	980,946.7	442,729.4	538,217.3
	որից՝					
2.3.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	3,264,039.0	720,214.7	190,067.0	530,147.7	
	սեփական միջոցներ	3264039.0	370,214.7	190,067.0	180,147.7	
	վարկային միջոցներ		350,000.0		350,000.0	
2.3.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ	583,000.0	28,482.0	20,412.4	8,069.6	
2.3.3	համայնքային բյուջե				0.0	
2.3.4	մասնավոր ներդրողներ		232,250.0	232,250.0	0.0	
2.4	Սոցիալական պաշտպանություն և երեխաների պաշտպանություն		21,700.0	257,371.9	143,794.3	113,577.6
	որից՝					
2.4.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	21,700.0	22,400.0	9,102.5	13,297.5	
	սեփական միջոցներ	21700.0	22,400.0	9,102.5	13,297.5	
	վարկային միջոցներ				0.0	
2.4.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ		211,571.9	134,091.8	77,480.1	
2.4.3	համայնքային բյուջե		1,000.0	600.0	400.0	
2.4.4	մասնավոր ներդրողներ				0.0	
3	Արդյունաբերություն	0.0	9,625,000.0	4,506,188.0	5,118,812.0	
	որից՝					
3.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	0.0	0.0	0.0	0.0	
	սեփական միջոցներ				0.0	
	վարկային միջոցներ				0.0	
3.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ				0.0	
3.3	համայնքային բյուջե				0.0	
3.4	մասնավոր ներդրողներ		9,625,000.0	4,506,188.0	5,118,812.0	
4	Գյուղատնտեսություն	255,000.0	770,841.0	491,430.0	279,411.0	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	<i>որից՝</i>				
4.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	165,000.0	184,948.0	162,998.0	21,950.0
	սեփական միջոցներ	165000.0	96,600.0	74,650.0	21,950.0
	վարկային միջոցներ		88,348.0	88,348.0	0.0
4.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ	90,000.0	486,862.0	229,401.0	257,461.0
4.3	համայնքային բյուջե				0.0
4.4	մասնավոր ներդրողներ		99,031.0	99,031.0	0.0
5	Բնապահպանություն	85,717.8	155,407.1	56,410.4	98,996.7
	<i>որից՝</i>				
5.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	85,717.8	50,130.0	10,022.0	40,108.0
	սեփական միջոցներ	85717.8	50,130.0	10,022.0	40,108.0
	վարկային միջոցներ				0.0
5.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ		76,557.0	43,667.0	32,890.0
5.3	համայնքային բյուջե		28,720.1	2,721.4	25,998.7
5.4	մասնավոր ներդրողներ				0.0
6	Քաղաքաշինություն	3,362,067.0	1,379,700.0	357,840.0	1,021,860.0
	<i>որից՝</i>				
6.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	3,362,067.0	557,000.0	268,400.0	288,600.0
	սեփական միջոցներ	3362067.0	557,000.0	268,400.0	288,600.0
	վարկային միջոցներ				0.0
6.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ		680000.0	17000.0	663000.0
6.3	համայնքային բյուջե		86,200.0	15,940.0	70,260.0
6.4	մասնավոր ներդրողներ		56,500.0	56,500.0	0.0
7	Ենթակառուցվածքներ	11,361,454.0	2,630,307.1	1,249,312.2	1,380,994.9
	<i>որից՝</i>				
	ՀՀ պետական բյուջե, որից	11,361,454.0	2,065,179.5	710,418.6	1,354,760.9
	սեփական միջոցներ	2,915,154.0	1,529,179.5	649,418.6	879,760.9
	վարկային միջոցներ	8,446,300.0	536,000.0	61,000.0	475,000.0
	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ	0.0	30,149.6	29,299.6	850.0
	համայնքային բյուջե	0.0	26,950.0	11,779.0	15,171.0
	մասնավոր ներդրողներ	0.0	508,028.0	497,815.0	10,213.0
7.1	Ճանապարհաշինություն	2,915,154.0	1,857,955.5	978,194.6	879,760.9
	<i>որից՝</i>				
7.1.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	2,915,154.0	1,529,179.5	649,418.6	879,760.9

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	սեփական միջոցներ	2915154.0	1,529,179.5	649,418.6	879,760.9
	վարկային միջոցներ				0.0
7.1.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ				0.0
7.1.3	համայնքային բյուջե				0.0
7.1.4	մասնավոր ներդրողներ		328,776.0	328,776.0	0.0
7.2	Ջրամատակարարում	3,461,300.0	268,312.6	204,249.6	64,063.0
	<i>որից՝</i>				
7.2.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	3,461,300.0	114,000.0	61,000.0	53,000.0
	սեփական միջոցներ				0.0
	վարկային միջոցներ	3461300.0	114,000.0	61,000.0	53,000.0
7.2.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ		30,149.6	29,299.6	850.0
7.2.3	համայնքային բյուջե		1,950.0	1,950.0	0.0
7.2.4	մասնավոր ներդրողներ		122,213.0	112,000.0	10,213.0
7.3	Գազիֆիկացում	4,985,000.0	504,039.0	66,868.0	437,171.0
	<i>որից՝</i>				
7.3.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	4,985,000.0	422,000.0	0.0	422,000.0
	սեփական միջոցներ				0.0
	վարկային միջոցներ	4985000.0	422,000.0		422,000.0
7.3.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ				0.0
7.3.3	համայնքային բյուջե		25,000.0	9,829.0	15,171.0
7.3.4	մասնավոր ներդրողներ		57,039.0	57,039.0	0.0
8	Զբոսաշրջություն	12,000.0	70,823.0	62,894.0	7,929.0
	<i>որից՝</i>				
8.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	0.0	0.0	0.0	0.0
	սեփական միջոցներ				0.0
	վարկային միջոցներ				0.0
8.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ	12000.0	70,823.0	62,894.0	7,929.0
8.3	համայնքային բյուջե				0.0
8.4	մասնավոր ներդրողներ				0.0
9	Տարածքային կառավարում, տեղական ինքնակառավարում, քաղաքացիական հասարակություն, արտակարգ իրավիճակներ	190,000.0	377,372.0	354,253.4	23,118.6
	<i>որից՝</i>				

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԶԾ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ
 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

9.1	ՀՀ պետական բյուջե, որից	190,000.0	63,000.0	62,240.0	760.0
	սեփական միջոցներ	190000.0	5,000.0	4,240.0	760.0
	վարկային միջոցներ		58,000.0	58,000.0	0.0
9.2	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ		52,683.0	31,091.4	21,591.6
9.3	համայնքային բյուջե		13,000.0	13,000.0	0.0
9.4	մասնավոր ներդրողներ		185,689.0	185,682.0	7.0
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ 2012թ.	23,150,812.8	23,091,196.8	10,541,451.1	12,549,745.7
	<i>որից՝</i>				
	ՀՀ պետական բյուջե, որից	22,465,812.8	4,692,875.0	1,997,378.1	2,695,496.9
	սեփական միջոցներ	14,019,512.8	3,482,675.0	1,636,780.1	1,845,894.9
	վարկային միջոցներ	8,446,300.0	1,210,200.0	360,598.0	849,602.0
	միջազգային կազմակերպություններ և դոնորներ	685,000.0	5,898,329.8	2,064,729.6	3,833,600.2
	համայնքային բյուջե	0.0	206,895.1	60,278.4	146,616.7
	մասնավոր ներդրողներ	0.0	12,293,097.0	6,419,065.0	5,874,032.0

ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանի
 աշխատակազմի ղեկավար

Ռ. Նազարյան